Ч. 178 (14.427). Львів, неділя 9. серпня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Конфіската всіх церковних дібр та майна повстанців.

БАРСЕЛЬОНА, 8. 8. ПАТ. Шеф виділу справедливости катальонського уряду зарядив конфіскату всіх дібр, що належать до церков, монастирів та повстанців.

ТЕРОР ШАЛІЄ.

БАРСЕЛЬОНА, 8. 8. ПАТ. У місті Тарраса опубліковано 20 назвищ промисловців, розстріляних на основі рішення місцевого революційного комітету і замордованих лівими елементами.

У м. Тарраґоні переслідують перш за все духовенство. Єпископам Тарраґони і Церони вірні помогли утікти.

УРЯД БЕЗСИЛИЙ СУПРОТИ ЧЕРВОНОГО ТЕРОРУ.

БАРСЕЛЬОНА, 8. 8. ПАТ. Катальонська влада без перешкод видавала пашпорти, даючи цим способом змогу громадянам втікати за кордон від терору „революційних комітетів", через який терпить чимало невинних. Тепер поліція мусіла під натиском „комітету протифашистівської міліції" заборонити еспанським громадянам виїздити за кордон.

Рівночасно заборонено вивозити харчі, сиґарці та більше грошей як 500 пезетів.

ЧЕРВОНІ ДОБРОВОЛЬЦІ.

БАРСЕЛЬОНА, 8. 8. ПАТ. З Франції приїхало 200 добровольців-чужинців, що негайно відійдуть на фронт, головно під Сараґосу.

Перемога повстанців під Бадахозою.

ЛІССАБОНА, 8. 8. ПАТ. Як повідомляє повстанче радіо, повстанчий відділ заняв м. Меріду, перетинаючи лучбу між Бадахозом і Мадридом.

І ПІД САРАҐОСОЮ

ПАРИЖ, 8. 8. ПАТ. Як повідомляють з Ліссабони, повстанці розбили на прах республиканські частини, що машерували з Барсельони на Сараґосу.

АЛЬЖЕСІРАС В РУЇНАХ.

ТАНЖЕР, 8. 8. ПАТ. Цілий вчорашній день республиканські кружляки обстрілювали Альжесірас. Багато будинків згоріло, подібно як і магазин у пристані.

РЕСПУБЛИКАНСЬКИЙ ДЕСАНТ БІЛЯ АЛЬЖЕСІРАСУ?

ҐІБРАЛЬТАР, 8. 8. ПАТ. Кружляють чутки, немов би кружляк „Хаїме 1" висадив республиканські війська недалеко Альжесірасу.

БОЇ.

БУРҐОС, 8. 8. ПАТ. Комунікат повстанчої головної кватири повідомляє, що вчора помітна була на цілому фронті оживлена активність передних сторожей. На фронті Ґвадарами зістрілено два республиканські літаки. На півдні причалюють нові транспорти повстанчих військ.

МАДРИД, 8. 8. ПАТ. Міґво війни повідомляє: Урядові скорострілли на фронті Ґвадарами обстріляли великий повстанчий літак до бомбардування; залога згинула. Республиканці розбили під Овіедо повстанчий відділ, що втратив 50 убитих і 150 ранених.

БОМБАРДУЮТЬ.

ТАНЖЕР, 8. 8. ПАТ. Урядові кораблі бомбардували вчора двічі Альжесірас і Ля Лінеу, бо помітили там мароканський десант.

РЕСПУБЛИКАНЦІ РОЗСТРІЛЯЛИ 500 БРАНЦІВ

БАРСЕЛЬОНА, 8. 8. ПАТ. У Порт Магон (Мінорка) вибух бунт 500 увязнених повстанців. Їх всіх розстріляли

ПОВСТАНЧА РОЗВІДКА.

МАДРИД, 8. 8. ПАТ. В Мадриді знову викрито дві тайні радіостації повстанців; арештовано чимало осіб

ҐЕН. ФРАНКО КОМАНДУЄ ПІВДЕННИМ ФРОНТОМ.

ЛІССАБОНА, 8. 8. ПАТ. Ґен. Франко приїхав зі штабом до Ліссабони та обняв командування повстанчими силами південної Еспанії

Перед німецькою інтервенцією?

ЛЬОНДОН, 8. 8. Райтер. Шарже д' афер Франції та Німеччини відвідали Форін офіс. Німецький представник звернув увагу, що **положення в Еспанії може змусити Німеччину видати спеціяльні постанови для охорони її громадян.**

Французькі кола потверджують поголоску, що німці постачають зброю повстанцям, що німецький шарже д' афер формально заперечив.

Німецькі кола виключають можливість німецьких військ у Барсельоні для охорони тамошніх німецьких громадян.

МАДРИДСЬКИЙ УРЯД БЕЗ ЗАКОРДОННИХ ПРЕДСТАВНИКІВ.

ГЕЛЬЗІНКІ, 8. 8. ПАТ. Еспанський шарж д' афер в Естонії Хозе Ґомез Асебо подався до димісії

Новий грецький уряд.

АТЕНИ, 8. 8. ПАТ. У новому уряді премієром є Метаксас, що обняв також закордонні справи, війну, маринарку та летунство, віцепрем. Завітзяносові віддав скарб і господарку, Скалікакісові внутр. справи, Льоготетісові — справедливість.

ГРЕЦЬКІ ПАРТІЇ ПРОТИ ДИКТАТУРИ.

АТЕНИ, 8. 8. Авас. Перед виїздом на Корфу король приняв представників партії, які запротестували проти введення диктатури та розвязання парляменту. Припускають, що король виїхав на Корфу, щоб не потребувати давати зараз відповіди. У делеґації не було Софуліса мабудь тому, що йому король обіцяв недавно не допустити до диктатури.

Пополудні провідники партій відбули нараду і ствердили, що вони готові утворити парляментарний уряд та рішили домагатися скасування диктатури, военного стану та скликання парляменту і коронної ради. Як кажуть, вони **рішені активно виступити проти диктатури, якщоб вона затягнулася довше як місяць.**

АТЕНИ, 8. 8. ПАТ. Король відплив военним кораблем на острів Корфу, де проведе один місяць.

Найважніша причина антисемітизму.

Львів, 8 серпня 1936.

Надзвичайна, просто хоробливе вразливість і перечуленість жидівської преси, коли річ іде про оцінку поведінки та положення жидів, якщо тільки та оцінка на 100% не покривається з їх власним становищем, — та перечуленість належить до найбільш відомих жидівських прикмет. Коли кілька тижнів тому зясовано на цьому місці обєктивно і безпристрасно зріст антисемітизму у Польщі і всі ті складні причини, які склались на просто траґічну нинішню ситуацію жидів, — коли стверджено там, що польські міста не можуть покищо без жидів обійтись, і коли там осуджено найрізкіше методи хуліґанських бійок, — то все воно не мало ніякого значіння: досить було, щоб автор тієї статті ствердив, що жиди дійсно опанували деякі ділянки торговлі і деякі інтеліґентські професії непропорціонально до відсотку, який творять у всьому населенні держави, і досить було заявити, що українське село справді може без жидів обійтись та що гасло „Свій до свого", яких воно вове це гасло творче й позитивне, — щоб жидівська преса (львівський „Наср Морґен") назвала ту статтю різко антисемітською, а на автора накинулась навіть особистими лайками. Що й казати: вже й посол Ст. Баран став для того часопису антисемітом, який посередньо ніби благословить протижидівський терор, — тільки тому, що висловився критично про методи торговлі жидівських шинкарів, крамарів і посередників на українському селі, підтримуваних польськими дворами, особливо у часах панщини і безпосередньо після них. Особливий гнів згаданого жидівського часопису на „Діло" викликала увага, що до зросту антисемітизму причиняються „безспірний велетенський відсоток жидів у комуністичному русі в Польщі, безспірний фактичний провід жидів у комуністичній пропаґанді та всій комуністичній діяльности" („Діло" ч. 129 з 12. VI. вступ п: н: „Жиди"). „Дайте жидівській молоді хліб" — писав тоді жидівський часопис" — а не треба буде нарікати на радикалізацію її настроїв.

Свята правда: нужда завжди радикалізує маси, а з мас у першу чергу — молодь. А проте зводити справу жидівської молоді у Польщі чи якомунебудь іншому краю — це наївна примітинізація проблеми. (До речі, коли іде вже мова про нужду серед молоді, то хоч вона чимала серед жидів, просимо порівняти умовини, в яких живе середньошкільна й університетська молодь жидівська й українська: чи взагалі можливе тут порівнання?! З нього виходилоб хіба, що вся поголовно українська молодь повинна находитись у комуністичних радах!) Причини симпатій та всього внутрішнього гону жидів до комуністичного руху — багато глибші.

В останніх тижнях появилась чергова публікація Владислава Студніцького „Справа польсько-жидівська*). Очевидно, жидівська преса назвала ту книжку антисемітською, тим більше, що її автор не має у жидів симпатії через своє відоме політично-ґерманофільське становище. (Ідея польсько-німецького порозуміння була для жидів дуже приємна тоді, коли Німеччина зберігала рівноправ

*) Władysław Studnicki. „Sprawa polsko-żydowska" Накладом книгарні Й. Завадського у Вильні. 8° стор. 124

ського союз і коли жидівська фінансієра та жи-
дівські інтелектуалісти мали там величезний го-
лос, — тоді німці не були такими запеклими во-
рогами Польщі, як тепер, коли обовязує польсько-
німецький пакт!) А проте через таку оцінку книж-
ка не тратить своєї вартости: вона орудує вели-
чезним фактичним матеріялом і переконлива го-
ловно тому, що разу'рав покликується на голоси
самих жидів. Отож є в тій книжці окремий відділ:
„Жидівський революціонізм і большевизм". Нахо-
димо там м. і. цитату в книжки жида, Якова Ці-
мана, „Сіонізм і жиди": „...Треба обективно при-
знати що міжнародній характер соціялізму, який
так часто є наївною ілюзією космополітизму, від-
повідав духово тим верствам жидівської інтеліґен-
ції і півінтеліґенції, яка відірвана від корінів
традиції національного життя, схилялась охоче до
асиміляції, спершу національної до сусідів, та пі-
зніше, зі зростом шовіністично-антисемітських
течій, до асиміляції міжнароднього утопійного
космополітизму." Чи це значить, що комуністами
стають лише ті жидівські одиниці, які національно
не почувають себе жидами і є податливі на асимі-
ляцію? Навпаки: „Жидівський націоналізм (пише
В. Ст.), через свою ворожість до народів, серед
яких живуть жиди, є підсвідомим джерелом ре-
волюційности і змагань соціялістичних та кому-
ністичних жидів". Пригадавши, що „німецька ре-
волюція 1918 року була доконана під натиском
жидівських соціялістів і спроба большевицького
перевороту в Баварії була їх ділом", пригадавши
врешті ролю жидів у російській революції, автор
доходить до висновку, що „важко стрінути жида,
незалежно від його суспільної позиції, щоб у
ньому не було якоїсь первня симпатії до боль-
шевицької Росії..."

Прикро слухати національним жидам, чи ні,
але це — правда. І правдою є, що жиди анґажува-
лись масово по стороні міжнародного соціялізму
тоді, коли не було ще сучасної націоналістичної
антисемітської течії: так було у Німеччині, так
було й у Польщі (1920). Але залишімо історію.
Фактом є, що сьогодні все міжнародне жидівство
поставило на Совіти і комунізм: жидівський на-
ціональний інтерес війшовся разом з інтересом
большевицького інтернаціоналізму і не заперечать
цьому ніякі арґументи, що комунізм є ворогом
сіонізму та що на большевицькій революції в Ро-
сії втратив жидівський купецький стан (зате
повстав небувалий до того часу стан посідження
жидів у державній бюрократії всіх ресортів і всіх
щаблів, здебільша найвищих і провідних).

Яке дивне явище: з вибухом революції в Ес-
панії моментально, як на кивок чародійної па-
лочки, вся жидівська преса у світі, не тільки ор-
гани Поалей-Сіону і Бунду, але всі найбільш від-
повідальні національні сіоністичні часописи від
першого дня заявилися по стороні ліво-соціяліс-
тичного уряду в Мадриді, того уряду, який толе-
рує і санкціонує найгірші переслідування релігії
і духовенства та спирається на терорі озброєної
вулиці. Здоровий націоналізм, у підставі якого
лежить любов рідного народу, не проголощує не-
нависти супроти інших народів. Жидівському на-
ціоналізмові грозить те, що він стане знаряддям
тієї інтернаціональної течії, яка розбиває всі інші
національні організми. Не знаємо, чи і наскільки
здають собі з цього справу відповідальні сіоністич-
ні провідники. Але той факт, що сіоністична преса
отверто заявляє сьогодні симпатії до комуністич-
них урядів і переворотів та що не веде абсолютно
ніякої акції, щоб стримати жидівську молодь від
масового напливу до комуністичних рядів, — той
факт, що жиди не роблять нині нічого, щоб відме-
жувати себе в очах світа від комуни, — мусить
зроджувати і скріплювати антисемітизм там, де
він зовсім зайвий. Можливо, що у тому крутіжі
світових подій і течій, який нині йде у світі, се-
ред того розпалення людських пристрастей жи-
дівський національний інтерес скаже всім жидам
у світі орієнтуватись на світову революцію: але
чи в остаточній розправі світа християнської ци-
вілізації зі світом інтернаціонального большевиз-
му вийде національному жидівському рухові на
добро — це інша справа

—o—

Чи Німеччина помириться з ЧСР.?

Прага, серпень 1936.

Вже від яких двох тижнів пробігають євро-
пейською пресою вістки, що Німеччина зробить
Чехословаччині пропозицію договору про ненапад
на десять років. Після порозуміння з Австрією
мав би це бути ще один спосіб посередньої відпо-
віди Німеччини на відоме англійське меморандум.

Замітне, що найбільше місця цим вісткам
присвячує англійська преса. Коли взяти під ува-
гу підхід англійської закордонної політики до
Німеччини після зірвання льокарнського дого-
вору і її відношення до т. зв. середущо-європей-
ської проблеми, то це явище зовсім зрозуміле.

Треба ще тут підкреслити і той факт, що вла-
стивим джерелом цих вісток є теж англійська
преса. Вона теж подає найширші коментарі до
них. І так дипльоматичний дописувач „Морнінґ
Посту" пише: „Вже в найближчому часі має прий-
ти новий німецький мировий хід. Берлін має за-
пропонувати Празі договір про ненапад на десять
літ, а зате має жадати виконання таких трьох
умовин: 1) Вирішити скарги німецької меншини.
2) Створити в ЧСР федеративний устрій, який ні-
мецькій меншині давав би повну автономію і 3)
Анулювати чехословацький договір зі Совітами".

Пропозиції заключити договір на цих умо-
винах були, як подає цей дописувач, зроблені нео-
фіціяльно німецькими провідниками в ЧСР. Двох
із них, Генляйн і Рута, відбули недавно подорож
до Льондону, де мали наради з деякими відпові-
дальними англійськими політичними чинниками.
Метою цієї їхньої подорожі було: прослідити ан-
глійську політичну опінію й вискати підтримку
для німецької пропозиції. Сама пропозиція вий-
шлаб уже від самого Гітлера.

„Що уявляв би собою такий німецько-чехо-
словацький договір?" — питає дописувач „М. П.".

З тактичного погляду був би він сильною
картою у грі Гітлера в західними великодержава-
ми. Після вирішення австрійського і чехословаць-
кого питання і при дальшому іcтуванні поль-
сько-німецького договору, позиція Гітлера в за-
гально-европейській ситуації сталаб дуже силь-
ною, а це облекшилоб його становище у дальших
переговорах із західно-европейськими державами.
Німеччина змагає до того, щоб усі переговори
обмежити лише до західної Европи і виелімінува-
ти з них Совіти та менші держави.

„Само собою — читаємо далі в „М. П." —
тяжко припустити, щоб Чехословаччина пого-
дилася і приняла умовини німецької пропозиції,
особливож ті, які торкаються питання німецької
меншини в ЧСР". Теж саме треба сказати і про
домагання Німеччини анулювати договір з
СССР. (Чому „само собою" — це тайна допису-
вача). „Якщо пропозиція Гітлера дійсно щира,
то ніколи не може настати така ситуація, в якій
чехословацько-совітський договір, який на ді-
лі є лише оборонним(?!) договором, був би прак-
тично використаний". Англійський кореспон-
дент промовчує, що Німеччині не залежить на
нападі на Чехословаччину, лише на ізоляції Со-
вітів.

Цікавий теж голос дипльоматичного корес-
пондента „Менчестер Ґардіяну" у цій справі:

Німецька пропозиція договору з Чехосло-
ваччиною змагає до того, щоб викликати вра-
жіння, особливож в Анґлії, що Німеччина бажає
собі приятельських взаємин теж між Берліном і
Прагою. Рівночасно німецьке міністерство про-
паганди підготовляє цілу кампанію проти ЧСР.
Метою німецької політики є: поставити Чехо-
словаччину перед конечністю вибору між Ні-
меччиною й Совітами, при чому Німеччина роз-
раховує на те, що Чехословаччина вибере оста-
точно таки цю першу альтернативу, бо ця дру-
га, себто тісна кооперація з СССР, не далаб їй
в рішальному моменті належної допомоги, а
навпаки виставилаб лише ЧСР на велику внут-
рішню і зовнішню небезпеку. Головним і безпо-
середнім завданням німецької політики остає і
надалі з'єднення Німеччини й Австрії і ство-
рення німецько-італійсько-польсько-мадярсько-
го бльоку. Договір з Чехословаччиною мав би
Німеччині забезпечити менший спротив з цьо-
го боку при реалізуванні обох цих завдань.

Стільки вістки і комбінації. Яке є офіціяльне
чехословацьке становище до всіх цих вісток і
комбінацій, видко найкраще з вияснення, яке
дав міністер закордонних справ ЧСР д-р К.
Крофта кореспондентові паризького „Екс-
цельзіору". Мін. Крофта заявив: „Це неправда,
що Німеччина запропонувала Чехословаччині
договір, подібний до договору з Австрією, хо-
ча Німеччина вже кілька разів заявила, що радо
заключилаб договір з нами. Є це частина німець-
кої програми двосторонніх пактів про ненапад
зі східними сусідами. Якщо Чехословаччина о-
держалаб в майбутньому таку пропозицію з
Берліна, розглядалаб її в порозумінні зі своїми
союзниками і в рямках Ліґи Націй. Теж вістки
про істнування німецького пляну нападу на Че-
хословаччину (про нього ми недавно реферува-
ли нашим читачам — М-н) треба вважати пере-
більшеними. Можливо, що десь в архівах німе-
цького генерального штабу такий чисто теоре-
тичний плян є — цеж звичай генеральних шта-
бів. Але годі повірити, щоби Німеччина мала
дійсно в пляні напад на Чехословаччину. Не ли-
ше тому, що Гітлер вже нераз рішуче заявив,
що не має в гадці нікого нападати, але головно
тому, що на ділі нема нічого, що Німеччина
моглаб жадати назад від Чехословаччини. Те-
риторія, яка колись належала до Німеччини, а
тепер є частиною Чехословачини, така малень-
ка, що війна з її приводу булаб зовсім неоправ-
дана і просто смішна. Не треба теж забувати,
що Чехословаччина не Абісинія, щоб її можна
було перемогти за місяць. Ми вже нині настіль-
ки сильні, що змолиб встоятись і проти найсиль-
нішого удару так довго, поки наші союзники
не прийшлиб нам в допомогою".

Цікаве теж те, що сказав мін. д-р Крофта
про чехословацько-совітський договір: „Цим
договором Чехословаччина комунізму не бо-
їться. Господарські і соціяльні умовини в Чехо-
словаччині є нині такі, що виключають всяку
небезпеку з боку комунізму (?). Неправдою є
теж вістки про обмін старшин між ЧСР і СССР.
Всі дотеперішні взаємини між ЧСР і СССР об-
межувалися лише до формальних візит (?), так
як і з іншими державами.

Що торкається питання австрійсько-німець-
кого співжиття і його майбутнього розвитку,
д-р Крофта сказав знову таке: „Австро-німець-
кий договір віддалює бодай на якийсь час не-
безпеку воєнного конфлікту в Европі. З друго-
го боку він не виключає зовсім можливости т.
зв. „аншлюсу" мировим шляхом. Чехословаччи-
на вважала ніколи „аншлюс" чехословацьким
питанням. „Аншлюс" це загально-европейська
проблема і чехословацька політика в цьому на-
прямі стояла і стоятиме далі на тому станови-
щі, що розвязка цієї проблеми залежить одн-
иноко від великих держав (чому не від німець-
кого народу?! — Прим. Ред.). Їхнє становище
буде теж вирішне і для політики Чехословаччи-
ни в цьому напрямі".

Накінець торкнувся д-р Крофта і питання
німецької меншини в ЧСР:

Німецька меншина в Чехословаччині ділить-
ся на чотири партії. Три з них мають своїх мі-
ністрів, а четверта т. зв. судетонімецька партія
Конрада Генляйна (багато більша від усіх трьох
інших укупі!) спирається на нац.-соц. ідеоло-
гії і через те стоїть в роздорі з основними ідея-
ми чехословацької демократії. Генляйнова пар-
тія не є в цілому ірредентна, бо складається з
дуже ріжнородніх елементів. Автім і сам Ген-
ляйн неодин раз вже заявляв, що його партія є
льояльна до чехословацької держави. Тяжка
господарська криза, яку так болюче відчуває
промислова частина ЧСР, заселена німцями, є
для Генляйна одним із головних арґументів
його бурхливої опозиційної політики, алеж від
такої кризи терпить неменше болюче і ненімец-
ке населення. Тяжко працювати з партією, якої
провідна доктрина так дуже ріжниться від про-
відної доктрини державної політики, але все-
таки треба сподіватися, — каже мін. Крофта —
що в майбутньому найдеться спільна мова і з
цією частиною німецького населення в ЧСР.

Нема сумніву, що та мова найшлась би і
що ЧСР й Німеччина, як сусідні держави, теж
дійшлиб до порозуміння, якщо ЧСР не йшлаб
по лінії політики Барту—Літвінова та не вязa-
лася з Совітами. Совіти не є спасенним союзни-
ком ЧСР, а її головною перешкодою для вирі-
шення всіх її болючих закордонних і внутріш-
ніх питань

М—н.

Інтервенція арабських королів у Палестині.

ЄРУСАЛИМ, 8. 8. ПАТ. Королі Геджасу, Іра-
ку та Ємену ведуть мабуть тайні переговори з
начальним комітетом палестинських арабів, щоб
довести до замирення в Палестині.

БІЙ.

ЄРУСАЛИМ, 8. 8. ПАТ. У битві під Наблю-
сом полягло 18 арабів.

ВЗАЄМИНИ ЄГИПТУ З ГЕДЖАСОМ.

КАЇРО, 8. 8. ПАТ. Після довшої перерви зно-
ву навязано дипльоматичні взаємини Єгипту і
Геджасом

**Для нашої будучности не байдуже, чи гро-
мадянство сплатить інвалідам затягнений довг,
чи покине їх безпомічних власному теплінню!**

ПАНЩИНА У СОВІТАХ.

З брошури п. н. „СССР — дійсність", яку видав варшавський місячник, подаємо в перекладі цікаві уступи, долаючи тільки орієнтаційні наголовки. — Ред.

Французького правого журналіста (який ставиться неприхильно до большевиків) пос. Анрі де Керіліс, підчас його поїздки до Москви, відомий совітський публіцист К. Радек, (перед війною жид з Тарнова Собельсон) привитав такими словами

— „Читаю Ваші статті і я щасливий, що можу стиснути Вам руку. Саме тепер Ви є мило бачений у нас. Ми є патріотами, **отже легко нам порозумітися.**

І вкінці К. Радек у приступі щирости додав: **Я є в першу чергу російським патріотом...**

Опісля Анрі де Керіліс повторяє майже дословно те саме, що менше більше перед 100 роками написав про Росію маркіз де Кустен' „Ввесь край — це зорганізований військовий табор... Французький селянин або робітник не міг би цього знести".

ПРЕЦИЗІЙНО ЗОРГАНІЗОВАНИЙ ГОЛОД НА УКРАЇНІ.

А тепер перейдім на терен України, бо там найбільше можемо навчитися. В цій велитенській досвідній лябораторії, в цій операційній салі совітської національної і господарської патольоґії, якою є Україна, ще виразніше спостерігаємо поворот СССР до „святої Росії", а України до „нероздільної частини нашого Союзу", себто до стану „Малоросії".

Прецизійно зорганізований голод на українськім етнографічнім просторі в роках 1932-33, який був куди гіршим повторенням голоду з 1922 року, дав, як відомо, знамениті висліди і на весну 1934 р. оголошено „ліквідацію" голоду. В широкій совітській статистиці на жаль нема згадки про людські жертви. Тому не знаємо ні скільки українських істнувань коштував відомий, але вже частинно замулений, біло-морський канал, ні який цифровий „ефект" дав останній голод на Україні. Знаємо лише, що померших з голоду начислювали на міліони. Знаємо теж, з якою метою переведено цю операцію. Треба було витягнути господарство України з пропасти, штовхнути наперед большевицьку (sic!) українізацію. Під безпосереднім проводом тов. Сталіна партія розгромила клясово-ворожі недобитки, гнізда українського націоналізму і націоналістичних недотягнень, на чолі яких стояв Скрипник. Тов. Постишев спеціяльно підкреслив необхідність сконцентрувати вогонь на українськім націоналізмі, який становить тепер **головну небезпеку** („Вісти" ч. 20 з 24. січня 1934).

У звязку з цим неначе „ударним" завданням, на просторі України перед Совітами стоїть інше завдання — старе і дотепер не виконане: викорінити з психольоґії населення навіть **інстинкт** власности. Це завдання, як відомо, майже зовсім не істнує на просторах РСФСР, бо населення північної частини СССР від віків має у великій мірі абстракційне поняття про право власности.

Якщо акція за введенням **господарського феодалізму і державної панщини** на півночі вдалася дуже легко, то на просторі України (як також на Кубані і частинно у скольонізованих українцями полуднево-надволжанських округах) — ця трудна, але для Совітів **конечна** акція зустрічає майже непоборні труднощі.

А під тим оглядом совітський апарат не мав у нічому стриму.

Доволі поглянути ще раз на карту голоду в 1933 р., щоб уявити собі розміри совітської вівісекції, переведеної на тілі цілого народу. Бож простір голоду на терені СССР зовсім покривається у першу чергу з **українським етнографічним простором.** Експеримент не легко вдався. Ефект нарушено двома самогубними стрілами: **письменника Хвильового і комісаря Скрипника.** Ці стріли не були випадком або відірваним явищем. Вони були безсумніву голосними проявами процесів, яких цілість покищо для нас невідома. Сліди цих процесів находимо у промові Постишева, яку він виголосив на XII. зїзді КП(б)У. дня 20. січня 1934 р. Постишев ствердив такі факти:

Процес С. В. У. („Союзу Визволення України") виявив, що найсильніші гнізда націоналістичної контрреволюції були у вищій і середній школі, в Академії Наук, у видавництвах і в орґанізаціях письменників. В 1931 р. викрили т. зв. Український Національний Центр. Була це боєва національно-фашистівська організація. Її завданням була консолідація національних сил і підготова до **повстання.** З початком 1933 р. Г.П.У. викрило нову орґанізацію „Українську Військову Орґанізацію". Щойно тепер видно, як далеко ця болячка вспіла поширитися на тілі Совітської України. Можу рішуче ствердити, що Скрипник був не лише **параваном,** але також і безпосереднім знаряддям національних сил. Треба було вже давно сказати: бий Бадана, не бійся, бий Сірка, не бійся, бий Черняка, бий Озерського*), не бійся. Бий тих націоналістичних драбів, бий сильніше!...

Вже сьогодні слід передбачувати, що націоналістична контрреволюція піде тепер ще глибше у підземелля і ще ліпше буде скриватися.

Викрити й остаточно зліквідувати націоналістичні ухили в Комуністичній Партії большевиків України — це **засадниче наше завдання.** („Вісти", ч. 20 з 24. I. 1934).

*) Прізвища членів комуністичної партії, які підлягли націоналістичним ухилам і їх або розстріляли, або вислали на заслання.

ПОГРОМ УКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ.

Тому одночасно з акцією винищування голодом населення України, ведено дійсний погром не лише більших середовищ української інтеліґенції (Академія Наук, видавництва, письменники), але також обласної комуністичної партії — нижчої провінціональної, отже більше „зacимільованої з місцевим населенням". Хоч як бачимо на прикладі Скрипника, потерпіла на цьому теж комуністична еліта на Україні.

У висліді цього з початком 1934 р. треба вважати, що український совітський реґіоналізм скінчився (бодай леґально). Головно, якщо візьмемо під увагу знаменний проект нового партійного статуту, що його запропонував Кагановича на XV. Зїзді В. К. П. (січень 1934), який його приняв. Цей „закон Кагановича" остаточно петрифікує і неначе „нобілітує" найвищий поверх всесоюзної еліти совітської держави, як зорґанізовану бюрократично - аристократичну касту, в роді колишнього всеросійського „дворянства". Ріжниця така, що в теперішній Росії не може навіть бути мови про ніяку органічну плинність, про ніякий природній доплив нових людей до рядів партійної шляхти. Ця каста, із зовсім означеним національним складом — є покищо немов герметично замкнена.

Льоґічним розвиненням цієї „ґенеральної лінії" на Україні є перенесення столиці УСРР з Харкова до Києва.

Слава цієї національної столиці, навіть в часах державної незалежности, була віддавна устійнена у совітських сферах: „осине гніздо петлюрівців", себто „українського націоналізму". Черга на ліквідацію цього гнізда прийшла з хвилиною розгрому леґальних українських сил у Совітах, коли харківське і лівобережне запілля після колективізації та голоду менше більше опановано і запевнено.

Це стратеґічне потягнення в українській політиці Совітів, навіть під оглядом **поширення** впливів на західні етноґрафічні терени, неначе „з ближчого віддалення". Це офіційне потягнення дуже точно і щиро виявляє така заява влади:

До всіх, що перебувають тепер на вакаціях: Нехай Ваш побут зазначиться корисним ділом! Де ще нема рідношкільної орґанізації, там заложіть діяльний кружок „Рідної Школи", де він є, але несправний — там його оживіть!

Л. БУРАЧИНСЬКА.

Празник у Криворівні.

Криворівня!

Гори розступилися, щоб буйна опир-ріка могла втяти кілька викрутасів. По їх лисих узбіччях вються білі стежки, неначе гадючки. Зникають за верхом, або в темних смугах смерік. З лісу лишилися лише невеличкі клаптики. Від цього гори якісь неначе ширші, череваті, як привітні, усміхнені свахи. Навіть нецікаво вилізти на верх; напевне знаєш, що з другого боку вона така сама.

Та й небо сьогодні якесь привітне, голубе. Таке чистеньке й синє, немов би воно вимилося на цей день. Кажуть, що воно тут зрадливе. І не стямишся, як надбіжить хмарка, одна, друга...

Але що тут щире? Он у долині річка. Пливе собі, крутиться по зарінку, поміж лози. Весела, спокійна. Хіба лише бистрі хребти хвиль зраджують її силу. А нехай вам розгуляється! Ого, побачите, що це не жарти!

У цій кітловині церква. Притулилася до узбіччя гори своїм темним, порослим дахом. Біля неї таке саме темне приходство. Довкола кілька розкинених хат.

Це Криворівня. Коли ще з кожної довколишньої гори збігали з самого верху вниз ряди смерік, жив тут Франко. На тихому водному плесі закидав свої сіти і чекав терпеливо на здобич. Або в вогкі парні дні ходив у лісні сутінки шукати грибів і знаходив відпочинок.

На затишній веранді приходства, коли там цвіли ще голубі квіти клематису, мріяв колись Коцюбинський. Перед ним лежала чорною тінню Синиця, що впиралася міцно в ріку своїм темним стрімким боком. Чи ходили туди мавки? Мабуть, що так. Бо звідкіля взялись би вони в „Тінях забутих предків"?

А срібні хвильки Черемоша, коли він ще біг вузенькою кришталевою стяжкою, розказали казку. Про дикий та нестримний похід опришків, про легіня красного та попадю молоденьку... Підслухав її Хоткевич та вирізьбив із неї „Камяну душу".

Оце Криворівня. Сьогодні тут празник.

Церква невеличка. Зпереду стоять півколом ґазди з хоругвами, старші браття. З вимащених чубів піт ллється цюрком, але кожуха ніхто не скидає. Ззаду маком зацвіло жіноцтво, хустки червоні й жовті як полумя. Стоять і хрестяться, бо саме час Євангеліє цілувати.

Важка, сріблом окута книга підноситься над головами ґаздів. Барвисті хустки схиляються до неї, побожно і з пошаною. Хиляться й голівки дітей, піднесеними матерями, але хватають ручками за краї: така це лискуча цяця! Поважне лице молодого священника вкривається румянцем. Але дитячі свавільні ручки сильніші від його гніву; навіть поважні старші браття всміхаються злегка.

Правдивий празник перед церквою, на мураві. Тут засіли „жебівскі" гості, що то їх „криворівскі" будуть сьогодні гостити. Стара Гафія Гаврилючка так вивязала голову, що неодна молодиця би не втяла. Хустка жовта, як кукурудза, у квітки, з шовковими тороками. На шиї повно старих „талярів", аж груди вкрили. Сорочка біло вишита, старосвітська. Очі вузькі, хитрі, добре бачать. Біля очей зморшки, коли Гафія всміхається. Але сьогодні їй невесело, боввиділа оту „охаблену" Юріночку, оту стару відьму, що їй переходу не дає.

Стара Юріночка також прибралася. І запаски поклала якісь нові, зелені, що їх Гафія ще не бачила в неї. І хустку якось так по-молодецьки завязала гейби не стара баба. Але там ота гадина невістка, та Явдоха! Це її робота!

Стара Юріночка присіла на цвинтарі зкраю, там де лірники завели тужну пісню. На цьому клаптику мурави, у підніжжі якогось гробу можна почути від неї всю історію. Її втомлене пооране обличчя неначе оживає, оповідаючи про свою кривду.

Бог би її побив, оту Гафію! Через неї усе лихо на неї впало! Через її гадючі очі, що ними вона все крутила та чоловіків зводила з розуму!

Згадуючи свого чоловіка Юріночка відхає. Покійний любив випити, царство йому небесне! Але добрий був чоловік, не можна казати. Гей „мнікий" був трохи, пальцем її не рушив ніколи. Може й це зле? Ліпше був би бив та „поневірев", але хати тримався, ніж мала його та Гафія опутати. А так „мнікий" був до неї та й „мнікий" до Гафії.

Явдоха, пишно вбрана її невістка, сідає поруч. Вона мовчить, невдоволена свекрушиним базіканням. Є що всякому оповідати!

Але що робити, коли стару Юріночку пече сама згадка. Вона мусить комусь розказати те, що засіло в глибоких ямах її очей.

Отже покійний, ще як вона ходила з другою дитиною, з Курилом, зкумався з Гафією. На Курила, як народився, навіть не дивився. Гафія тоді вже вдовою була та за собою хвіст парубків водила. Що їй за біда! Ні дітей, ні чоловіка, маржинку кутає челядь, хату обходить мама. А вона лиш по ярмарках та празниках гуляє. А мужчини таке люблять, ой люблять! Як пішов бувало на празник, або на весілля, то вертався

Добити остаточно клясового ворога, добити український націоналізм, який є тепер головною чебезпекою, **перемінити УССР в нероздільну частину СССР.** Все це осягнено в Києві, в цій непереможній передній сторожі СССР супроти Заходу („Вісти", 22. I. 1934).

У звязку з тим XII. Зізд КП(б)У не припадково вислав спеціяльний маніфест до Комуністичної Партії Західної України (Вісти, 12. I. 1934).

ЛІКВІДАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ І ПИСЬМЕНСТВА.

Характеристичне, що коли на просторі Р.С.Ф.С.Р. большевицький апарат переводить свої рішення в дусі чистого „діялектичного матеріялізму" (діямат.), переважно в господарсько-адміністраційній ділянці, то на просторі України, всупереч догмам марксизму, Совіти змушені допреці головою в духово-культурній ділянці, отже в ділянці, яка на думку Леніна-Маркса, не існує. Коли дня **23. IV. 1932 р. Совіти оголосили у Москві відомий декрет про „свободу" письменницької творчости (від письменника вимагається лише „льояльности", не комунізму), то з цієї „свободи" користає, як виявив досвід, лише російська література. Щож торкається України, то цей ліберальний декрет, який формально обовязує на просторі цілого СССР, фактично започаткував ліквідацію всякої української літератури, ліквідацію у приспішеному ході.** Тепер „українська" література УСРР складається **на 90 відсотків з перекладів з російської мови,** до того зладжених якимсь дивним совітсько-малоросійським воляпіком. Наглядним наслідком цього ліберального декрету є збогачення російської літератури такими прізвищами, як **Павленко, Авдієнко, Василенко** та інші.

СССР ЗАЛИШИВСЯ „СВЯТОЮ РОСІЄЮ".

На сірім і нуднім, але у своїй дійсности фантастично жорстокім тлі життя СССР слід ствердити кілька незаперечних фактів, які поглиблюють синтетичну формулу Анрі де Керілліса, що **Совітська Росія залишилася цією „святою Росією", якою була завжди.**

Отже в кінцем 1934 р. СССР стабілізується як держави з **февдально-военним устроєм,** з прикріпленням селянства до колхозів і совхозів, міського населення — до фабрик, копалень та інших промислових варстатів. Отже маємо поворот до **панщини** в стилі менше-більше московського царя Бориса Годунова.

Процес правного заведення панщини, започаткований дещо пізніше ніж **колективізація, яка зрештою автоматично створила фактичну панщину.** Процес привернення панщини відбувається постійно і послідовно, хоч галас довкола колективізації, як „соціялістичного" потягнення, здається прислонює цей процес перед очима европейської преси.

Декретом центрального виконавчого комітету з 17. березня 1933 р., доповненого пізнішими розпорядками і постановами комісаріяту тяжкого промислу і „совіту праці та оборони" (2. VIII. 1934), **скасовано право самостійного шукання праці та відходу з колхозу.**

Прикріплення селянства до колективів і робітників до фабрик переведено скоріше, бо декретом з 3. вересня 1932 р. Одначе декрет з 17. березня 1933 р. враз з постановами з 13. квітня 1933 р. і зі спеціяльним декретом з 28. квітня 1933 р. (про пашпорти) виразно передбачує санкції на винуватців, які „самовільно покинуть колхоз" і „вступлять до фабрики без дозволу". Ця санкція — це засуд на голодову смерть, бо позбавляє права до купна харчів, по відсиджені 2 років у вязниці.

Селянин у „першій на світі соціялістичній державі" в XX. в. є в неменшій мірі (якщо в не більшій!) власністю „колективного" пана і товаром, як за часів московських або перших всеросійських царів. Партійна бюрократія упорядковує лише поділ цього людського товару між колхозом і фабрикою.

Без сумніву введення по 70 роках волі — панщини на просторі Росії не було миле для населення. Одначе страшніша і куди більше вбивча є ця панщина на просторі України, де остаточно закріпила її цариця Катерина II.

А проте саме Україна в цій господарській системі відограє ролю найбільшого в СССР державного маєтку, з якого грабіжник-господар випомповує без милосердя збіжжя, зовсім не цікавлячися здоровлям і життям українських невільників.

НАВІЩО ВВЕДЕНО ТРАКТОРИ І КОМБАЙНИ?

Характеристична подробиця: Дискусія на сторінках совітської преси виявила факт, що **механізацію сільського господарства при допомозі дорогих комбайнів (обєднання жниварки з молотілкою) введено на Україні лише тому, щоб запобігти розкраданню збіжжа перед вимолоченням і підчас молочення виголоднілими колхозниками.**

Цей політично-господарський напрямок Совітів — від реквізицій і НЕП-у до колективізації і панщини теперішнього февдалізму — є як стільки твердий і конечний, щоб вдержати большевицький режім та устрій, що лише недвозначна японська небезпека приневолила раду комісарів СССР оголосити 11. грудня 1933 р. такий сензаційний декрет:

Від 1. січня 1934 **на цілім просторі Далекого Сходу** звільнено колхози і колхозників (sic!) від примусових достав збіжжа **на 10 років,** одиничних господарів **на 5 років** („Ізвестія" з 12. XII. 1933, ч. 301). Інші частини СССР можуть лише мріяти покищо про такий декрет.

В державі панщизняного февдалізму XX. в. все підпорядковане **военно-стратегічним інтересам,** включно до масової продукції тракторів. На цій точці політика совітів дуже чутлива і з цим тісно вяжеться несподіваний поворот до „батьківщини".

Заворушення на Мадері.

ЛІССАБОНА, 8. 8. ПАТ. На тлі подорожіння молочних продуктів дійшло на Мадері до кривавих заворушень. Інтервеніювало військо, є вбиті та ранені. На острів вислано два воєнні кораблі з військом та пароплав „Марія Амелія", що має привезти до Ліссабони виновників заворушень, які стануть перед військовим судом

—o—

Шеф французького ґенерального штабу приїзджає до Польщі.

ВАРШАВА, ПАТ. В найближчому часі приїде до Варшави шеф французького ґенерального штабу ґен. Ґамелін з візитою до ґенерального інспектора збройних сил ґен. Ридза Сьміґлого. Приїзду ґен. Ґамеліна сподіються між 12. і 15. серпнем ц. р. Ґен. Ґамелін побуде кілька днів

за тиждень. Та все кривдував собі. І хата нефайна і жінка не ґаздиня і діти якісь підкинені. А вона все догоджує та мовчить, може нарозумиться. Але ні! Він усе зачіпки шукає. Та тягне з хати, що де було. Гроші їй носив та й одежину, та й маржину почав продавати. Аж як у селі був празник, у Жабю є на Покрови — то він запросив її та й усю її „фамілію", себто тих парубків, що вона з ними водилася. Та тоді Юріночка не витримала. Не могла дивитися, як вони її кервавицю пропивають...

— Тої таки ночі зібрала я дітей, Курило ще був у колисці, а Аничка ледве ходила. Та й пішла. Лишила їх у великій хаті, де вони пили, співали та „вівкали". Тільки взела шо на себе. Несла оті діти та й плакала.

— Дедьо насварив та й хотів відвезти назад. Але не було до чього. Єк лишила їх пених, вони пішли в данец та здерли світло із стіни. Займився один кожух та другий та й хата вачьила горіти. А вони пені сміютси, ратувати ни ратуют. Вішли на двір та шьи приспівували.

— Та ек згоріла хата, ни було де вертатись. Івана покійного взела Гафія до себе. Та й нікуди не пускала, аби зо мнов не здибавси. Та й вітримала, аж доки ни попродав усего поля та не пропив з нею. А потім хвалилас по селу, шо з ласки го тримає. Але як умер, то похорон красний справила, красний! Аби кожний бачив, шо вона не жалує нічого.

Та й вона тоді помирилася з нею. Пішла та й вклонилася їй у пояс. Подякувала, що за Іваном ходила та файно поховала. Бо вона своє на гадці мала.

Гафія втішилася та й обіймила її, поцілувала. Та й казала, що дітей вивінує, Аничці дала моорг поля та й весілля спорядила. Курилови дала пів морга й хату. Курило злий був та не хотів брати. Казав, що піде до адвоката та й вона всю батьківщину їм зверне. А вона знає, що судом ще ніхто не розбагатів. Ліпше було поклонитися та й дістати своє, аніж ходити по судах та й на адвокатів тратитися.

Правда, Гафії тепер жаль подарованого і вона мишкує якби то назад відібрати. Уже пустила по селу, що її похорон стільки коштував, що й Іванове поле та що нам більше не належиться. Але Курило казав, що до самого Львова поїде, а їй не попустить.

Юріночка втерла сльозу та й задумалася. Мимоволі тягнуло подивитися на Гафію, що її ярка хустка аж за очі брала. Вона сиділа з двома молодицями коло входу до бабинця та й широко щось розводила. Жінки входили та виходили, але біля неї все хтось зупинявся. Кинув слово, друге, а то й на балачку стане. Ось Гафіїні зморшки складаються в тонку підлесливу усмішку; видно, що хвалить дівчинку, яку молодиця провадить за руку до церкви. Або йде дівчина в чільці, вистроєна як пава, нібито „відданиця". Гафія щось сказала і ввесь гурт зареготався.

Явдоха, що слідкувала за моїм поглядом, рвучко встала і зійшла вдолину. Зла вона на мене чи на свекруху?

Мабуть на мене. Правда, я не дивилась на Юріночку зо співчуттям, ні! Але мимоволі здригнула, коли побачила чорні, запалі очі, що в них тремтіли сльози. І похнюплену постать, що сиділа самітно на мураві.

Явдоху стрінула я багато пізніше. Обійшла вже ввесь празник: і там де крамарі продають рожеві цукорки і годинники по десять грошів і там, де кульки мішанки розложили сливки, а тюдівські свої сопілки. Минула й жида з фотографічним апаратом, що саме увічнював молоду пару, яка тримала себе міцно за руки. Аж зовсім несподівано, ззаду коло плота, там де тримають осідланих коней, стрінула Явдоху. Коло неї була друга молодиця, так само пишно вбрана. Лиш та від спеки, а може й нехотя, розвязала хустку, так що спливала їй на плечі. Явдоха лускала горіхи, що подавав їй зза плота молодий парубок.

— Шос ви сегодни цілий день румиґаєте, — сказала Явдоха до парубка, хоч це не він із горіхи, а вона. Друга молодиця засміялася злобно.

Що відповів парубок, я не дочула. Не хотіла їм перебивати розмови. Юріночка далі сиділа згорблена на цвинтарній мураві і давала внучці їсти. Курила не було на празнику, він пішов на білу ріку дараби гнати.

Пополудні стихав гамір. „Жебівскі" йшли у гості на обід, або верталися повагом додому, чоловік наперед, а жінка три кроки ззаду. Але забава тягнулась до вечора. У коршмі дрібно грали цимбали, вихром летіли бовтиці та брязчало намисто. На вулиці стояла фіра без погонича, похнюплені коники жули сіно. До воза притулилася пара: парубок обняв сильною рукою молодицю.

Може це була Явдоха? Може й її кров заграла у цей душний осінній вечір?

Нічого дивного. У цій країні живе лише те, що має силу. Те, що бере саме собі від життя просто й безцеремонно. А ні — вступайся з дороги! Інакше потопче тебе життя й викине, — на край цвинтарної мурави. Сидітимеш там із сльозавими очима й оповідатимеш стрічним своє горе.

Жалюгідна поведінка двох духовників.

Доведавна праця в Чортківщині і на терені повіту і в його центрі зорганізована громадсько-національна праця на загал правильним ходом без ніяких непорозумінь і суперечок на внутрішньому відтинку. Оба провідні чинники громадського життя, себто керманичі світських установ та церковний чинник в особах активних священиків, працюючи у взаємному порозумінні, оминали тактовно всякі виступи, що моглиб внести подразнення та розлад і в цих умовинах могли ми вписати в білянсі народнього життя поважні успіхи. Не числячи дрібних льокальних імпрез як концерти та фестини, в яких брало участь все громадянство без огляду на те, чи дохід імпрези призначений був на „Рідну Школу", чи на фонд будови церкви, на потреби „Просвіти", чи на дохід церковного брацтва, ми були свідками й учасниками величавого релігійно-національного свята під гаслом „Українська Молодь Христові", що його уладжено в Чорткові в 1934. р. спільним зусиллям і духовенства і світських громадян; виступали в ньому як активні учасники не тільки найповажніші громадяни зі світської інтелігенції, але і цілі організації. Вулицями повітового міста переливалася тоді маса людей у процесіях з церковними хоругвами, а на будинках українських установ і на приватних домах українських громадян маяли національні прапори. Ось такі виступи виявляли нашу національну силу в єдности і зорганізованости та викликали пошану наших політичних противників.

Так воно було, але за недовгий час почали ці гарні взаємини між релігійним і національним життям в центрі повіту, на жаль, псуватися. Хоч українська інтелігенція як збірнота, ні окремі її члени не дали ніякої притоки, зазначилися в Чорткові такі виступи проти цієї інтелігенції, що їх дотепер годі було просто собі подумати. Зачалося від одної процесії, уладженої десь у травні цього року, в якій українська інтелігенція не могла приняти участи з огляду на те, що на той сам час, що і процесія, зазначений був заздалегідь приготований фестин на „Рідну Школу". Віродостойні учасники згаданої церковної процесії стверджують, що місцевий парох о. Ч., запримітивши в процесії відсутність української інтелігенції, взивав за відповідне перед численно зібраними людьми зареагувати на це лайкою під адресою української інтелігенції, порівнюючи її перед народом „з батярами", себто з типом людей загально погорджуваними. Ця нетактовна і не на місці поведінка о. пароха зробила на присутніх прикре враження. Навіть від міщанства падали слова, які не мали нічого спільного з одобренням поведінки о. пароха. Дальшим етапом акції о. пароха проти інтелігенції була неділя 23. липня ц. р., де як атакуючий виступав новопризначений сотрудник о. Василина, який підчас проповіди в церкві у Витвиці накинувся на „патріотів", як противників церкви, церковної ієрархії і Христа та накликав зібраних вірних, щоб цих „патріотів" не слухали та їм не вірили. Не сказав зправді боюючий проповідник, кого він розуміє під „патріотами", але хто знає місцеві відносини, не може мати сумніву, під чиєю адресою були сказані згадані слова.

Нема сумніву, що зміст згаданої проповіди не причиниться до обєднання та зміцнення громадсько-церковного життя. Полишаючи на боці етичний характер такої поведінки, яка сама собою дискредитує і компромітує дотичну акцію, яку вище намічено, треба висказати жаль, що вище згадана акція йде в тому напрямі, щоб довести до повного розєднання між церковним чинником та українською інтелігенцією саме в теперішню пору. Кожний, хто обєктивно дивиться на факти теперішнього політичного життя в національній і церковній ділянці, мусить ствердити, що теперішня хвилина ставить до цілої української суспільности вимогу якнайтіснішого і всестороннього зміцнення та концентрації. Не треба хіба додавати, що виступи, звідкіляб вони не походили, метою яких розбиття національного фронту, зустрінуться з осудом за підважування національного і церковного інтересу.

А. Г.

МАДРИДСЬКИЙ УРЯД УТІК?

„Морнінг Пост" повідомляє, що республиканський уряд утік потайки з Мадриду та схоронився до Валенсії. На военному кораблі, що стоїть на якорі, урядує премієр Азана і міністри. Радіостацією вдержують звязки між урядом і Мадридом і так видають прикази. Мадридом заволоділи вповні комуністи, по місті бушують комуністичні боївки, безупину йдуть арештування й екзекуції. Людей розстрілюють без судів.

Дім для державної школи чи для Т. Ш. Л.?

Таємнича історія з плянами будови школи, яких не знають громадські радні.

Пишуть нам з Калущини:

В нашім повіті є присілок Кулинка, що в 1934 р. став осібною громадою, прилучений до збірної волости Верхня. Замешкують його в 3/4 греко-католики, а в 1/4 латинники. Жили ті мешканці в найкращій згоді, перед війною і по війні. В передвоенних роках за урядування старости Буковського з фондів, зібраних з цілого повіту за шкільні кари (за непосилання дітей до школи), закуплено в Кулинці площу під будову школи. В останніх часах повітовий виділ в Калуші наказав громаді Станькова, до якої Кулинка належала давніше, дати матеріял на будову школи і Станькова зі свого ліса такий матеріял дала.

Між населенням Кулинки ходять тривожні слухи, що на місці, призначенім під будову школи, має станути великий будинок, в якім будуть міститися крім шкільної салі та мешкання для учительки також кімнати для поміщення Т. Шк. Л. Запитані радні в громаді Кулинці та у збірній волості Верхні заявляють, що нічого подібного не вирішили. Ухвала запала тільки в справі будови одної кляси та мешкання для учительки. Запитуємо цим компетентні чинники, які пляни затвердили для будови школи в Кулинці, бо радні плянів досі не бачили.

Багато допомогли Рідній Школі ті особи й установи, що подарували їй облігації народової позички. Хто має такі облігації, зволить негайно прислати на адресу: Рідна Школа, Львів, вул. Сикстуська 46.

Політичне вбивство у Чернівцях.

ЧЕРНІВЦІ, 8. 8. ПАТ. Невідомі люди убили в міському парку, на очах прохожих, члена правої організації студента богословії Ідігора та важко ранили учняліцею Ляйфаса. Припускають, що вбивники — це комуністи.

—o—

В. ФОН КУРОВСКИ.

Івонна має добру методу.

Сізі отворила телеграму: „Приїду сьогодні 18. полудневий двірець — стоп — до веселого побачення — стоп — Моріс". Личко дівчини закрасилось радісною усмішкою.

— Отже так! Вакаційна пригода з Біярріц починає прибирати цікавого посмаку.

Сізі обкрутилась із радости на обцасі. В тім менті спинився її погляд на знимці, що стояла на нічнім столику і раптом трішки збентежилась.

— А що буде тепер із Рене? Цеж такий симпатичний хлопець і при тім, здається, справді мене любить. Моріс приїздить місяць запізно. Щож я маю робити? Оба мені однаковісінько подобаються, тільки ціла ріжниця в тім, що Рене — скромний банковий урядовець, а Моріс міліонером. З цим першим моглаб колись подружитись, а з тим другим... хіба ні.

— Що мені діяти? Мушу на котрогось рішитись... Але на котрого?

Сізі рішилась забігти до своєї приятельки Івонни й порадитись укупі з нею.

— Подумай, Івонно, Рене нераз говорив мені, що не стерпів би дівчини, що розділює своє кохання між кількох мужчин. Н-ігну і Моріс вимагає вірности... І я теж була йому вірна, але, що я вважала нашу сезонову любов за скінчену, не надіялась, що він справді приїде до Парижа за мною. А тепер він так раптом впадає. Як ти радиш, Івонно, покинути Рене?

— Що це тобі стрілило до голови? — відповіла Івонна. — Алеж ти не маєш потреби змінятн свого відношення ні до одного з них! Цеж нічого не шкодить кувати два заліза при однім вогні. Якщо зацікавлення одного покажеться тимчасовою примхою, тоді матимеш другого в запасі!

— Алеж вибач! Я не можу рівночасно з обома ходити! Коли тільки один про другого довідається, прийде до катастрофи.

Івонна поплескала Сізі по плечах:

— Не бійся! Щоб до цього не прийшло, є прегарна метода. Скажеш Рене, що твій шурин приїхав до Парижа і ти не зможеш тепер кожного дня бачитися з ним. А Морісові скажеш, що ти мешкаєш тут під опікою свого брата, котрий хоче знати про кожний твій крок. Якщо навіть якогось гарного дня зійдуться вони оба разом, не маєш чого боятися. Бо мужчини, що ще не мають ніяких поважних замірів тримають себе взаємно на відповідній віддалі.

Сізі голосно розсміялась.

— Можу покористуватись твоїм телефоном?

— Прошу дуже!

Жалісливими нотками бренів голос Сізі:

— Коханий Рене, ми не можемо — на жаль — сьогодні стрінутись. Маю неконче приємну візиту мого шурина з Ліону. Ясно, що мушу сьогоднішний вечір перебути з ним. Як? Егеж, це той самий неотеса, що мене так гостро тримав, коли я ще мешкала в моєї сестри. Що такого? Чи завтра побачимось? Алеж очевидно. Все буде як досі, тільки будемо дещо обережніші, бо я не хотілаб, щоб мій шурин довідався про нашу приязнь. Отже до завтра, коханий!

Звернулась із блискучими очима до Івонни:

— Спасибі, серце, за твою знамениту пораду. Рене не догадується ні крихіточки. Я оповіла йому про шурина з Ліону, який справді істнує. Але тепер мушу спішитись.

І вибігла як метелик.

*

Полудневий двірець — кілька хвилин перед 18-ою. Із засуненим на непокірні, ясні кучері капелюшком, з китицею мімоз у руці, в новім осіннім костюмі ходила Сізі по пероні туди й сюди. Гордою усмішкою відповідала на повні захоплення зачіпки мужеських очей і зависні погляди жінок. Це прегарна річ бути убраною від ніг до голови за взірцями останньої моди, почуватися молодою і гарною і ждати на звеличника, що за хвилинку висяде не з переділу третьої чи другої кляси, але з першої.

Різкий свист озвався недалеко і до стаційної галі вкотився з шумом поїзд. Сізі подалась у напрямі вагону першої кляси і по кількох секундах спочивала в раменах молодого, крепкого елеганта.

— Сізі, мала чарівнице! Ти чудесно виглядаєш. Я страшенно радий, що знову тебе бачу. Очевидно загарбаю собі тебе на ввесь час мого побуту в Парижі.

— Ох, коханий, які прекрасні, чудові години переживатимемо! Тільки мушу тобі сказати одно: я не можу віддавати тобі усього мого часу, бо я мешкаю тут у Парижі під гострим доглядом мого брата.

Для Сізі почались радісні, щасливі дні. Вона поділила свій час із гідною подиву докладністю між обох приятелів. З одним ходила вона на балі, концерти, до опери, до найкращих нічних дансінгів, а з другим ходила до кіна, на місячні проходи по Бульонськім Ліску, або проводила з ним розкішні вечорі в затишнім мешканні. Рене нетерпеливився іноді, що шурин так довго не відїздить, а Моріс кидав густо-часто громи на невирозумілого брата, але позатим метода Івонни показалась знаменитою.

А тимчасом прийшли імянини Сізі і вона тремтіла з нетерплячки. Рене — урядовець обіцяв їй прегарний перстенець на дарунок, а молодому міліонерові дала доволі виразно до зрозуміння, що їй конче потрібний наручний годинничок.

*

ВІСТИ З ОЛІМПІЯДИ.

КОРИНТІЙСЬКИЙ ШОЛОМ ДЛЯ ПЕРЕМОЖЦЯ МАРАТОНУ.

Власник грецького часопису „Вратіві“ з Атен п. Арабантінов жертвував організаційному комітетові берлінських олімпійських ігрищ, прегарний коринтійський шолом із VI. ст. Шолом призначив жертводавець для переможця в олімпійськім, маратонськім бігу. Організаційний комітет у порозумінні з міжнароднім комітетом рішився цей дарунок приняти.

ЩЕ ОДИН АВАНС.

По десятнику Вельке, що його іменували за олімпійську перемогу поручником, тепер знову іменували поручника летуна Гандріка сотником за перемогу в пятизмагу. Переможця приняв на авдієнції канцлер Гітлер і мін. Герінг, як мін. летунства.

ОЛІМПІЙСЬКА ВАТРА В ГРІНАВ.

В Ґрінав відбуваються олімпійські каюкові змагання. Туди теж принесли олімпійські гінці вогонь із олімпійського стадіону і запалили вогонь на регатовім торі. Після однохвилинної мови промовив німецький спортовий диктатор ф. Тшаммер унд Остен і відтак перенесли вогонь на гору Міґґель, що лежить на другій стороні озера Лянґзее. Прегарний був вид, коли вогонь перевозили в „канадійці“, що її гнало десять весел. Довкола цього човна плило ще пять інших човнів. Коли вогонь перевезли на другу сторону, гінці понесли його до вежі Бісмарка на горі Міґґель. В год. 16.30 загоріла олімпійська ватра. Її видно з цілої околиці.

ТІЛЬКИ СИНІ ОЧІ!

Цікаве явище можна завважити при ріжних олімпійських обходах, зорганізованих при співучасти німецької молоді. До почесних шпалірів, що їх творять хлопці і дівчата гітлерівської молоді, беруть тільки дівчат, що мають найменше 158 цм. висоти, ясноволосих із синіми очима.

*

ОЛІМПІЙСЬКІ ВИСЛІДИ.

Фінал бігу на 5.000 м.

В цім бігу чотирьох змагунів поправило олімпійський рекорд. Кінцевий вислід такий: 1) Гекерт (Фінл.) 14.22.2, 2) Летінен (Фінл.) 14.25,8, 3) Йонзон (Швеція) 14.29, 4) Муракосо (Японія) 14.30, 5) Ноі (Польща) 14.33,4.

Польо.

Аргентина — Англія 11:0. Аргентина добула золоту медалю, а срібну Англія. За бронзову медалю змагатимуться Мадярщина й Мексик.

Гаківка.

Німеччина — Данія 6:0; Голяндія — Швайцарія 4:1.

Фінал 400 м.

Переміг фаворит Віліямс (Ам) в часі 46.5 с. 2) Бравн (Ам.) 46.7 с. 3) Лювалль (Ам.) 46,8 с. 4) Робертс (Ан.) 46,8 с. 5) Фрітс (Кан.) 47,8 с. 6) Льоріnг (Кан.) 48.2 с.

Десятизмаг.

Першого дня десятизмагу відбулися: біг 100 м., скок удовжінь, стусан кулею, скок увисочінь, біг 400 м. По першому дні змагань веде: 1) Клерк (Ам.) 4.194 точок (100 м. — 11,9 с., довжінь — 7,62 м., куля — 12.68 м., гора — 1.80 м., 400 м. — 50 сек.). 2) Морріс (Ам.) 4.192 т. (11.1 с., 6.97 м., 14.10 м., 1.85 м., 49,4 с), 3) Паркер (Ам: 3.888 т. 4) Брассер (Гол.) 3.873 т. 5) Ерьнен (Фін.) 3.787 т. 6) Гуль (Шв.) 3.760 т. Поляк Плавчик є на 8 місці з 3.652 т.

Клясифікація держав.

Легкоатлетичне точкування по дотеперішних змаганнях виглядає так: 1) Америка 146 т. 2) Німеччина 83.75 т. 3) Фінляндія 51.25 т. 4) Японія 39,5 т. 5) Італія 25,5 т. 6) Англія 24 т. 7) Канада 22 т. 8) Польща 19 т. 9) Швеція 16 т. 10) Голяндія 11 т.

Змагання в кошівці.

Висліди змагань у кошівці: Італія — Польща 44:26. Естонія — Франція 34:29. Чіле — Туреччина 30:16. Швайцарія — Німеччина 21:12. Америка — Еспанія 37:14. Мексик — Бельгія 32:9. Перу — Єгипет 36:22. Уругвай — Латвія 17:12. Канада — Бразилія 27:17. Японія — Китай 35:30.

Порванка.

Німеччина — Мадярщина 23:0. Австрія — Румунія 18 : 3.

Шермові змагання.

У дружинових змаганнях у шпаді висліди такі: Польща — Португалія 9:1. Польща — Швайцарія 8:8. Канада — Польща 8:8. Польща — Англія 8:3. Америка — Данія 8:1. Голяндія — Данія 8:6. Англія — Чіле 12:2. Франція — Чіле 8:0. Єгипет — Австрія 9:7. Швеція — Австрія 9:1. Єгипет — Німеччина 8:8. Франція — Англія 9:5.

У фльореті олімпійське мистецтво добув Ґаудіні (Іт.), 2) Ґардер (Фр.), 3) Боччіно (Іт.), 4) Казмір (Нім.), 5) Ґварана (Іт.). 6) Брі (Бельгія).

Змагання каюків.

По запаленні олімпійського вогню в Ґрінав, де відбуваються всі веслярські змагання — вистартували на гуни до двійкового бігу штивних каюків на 10 км. Перемогли: 1) Німеччина 41:45 с. 2) Австрія 42:06,4 с. 3) Швеція 43;06,1 с. 4) Данія, 5) Голяндія, 6) Швайцарія.

У каюковому бігу одинок переміг німець Кребс 46:01.7, 2) Ляндертінгер (Ав.) 46:14,7 с.

У складаках переміг мистець Европи австрієць Градецки 50:01,2 с., 2) Еберґард, 3) Герман.

У двійкових складаках перемогли шведи Йогансон і Бляйстрем 45:48,9 с., 2) Німеччина 45:49,2 с., 3) Голяндія.

У бігу канадійських двійок перемогла Чехословаччина.

Підношення тягарів.

Середня вага: 1) Товві (Єгипет) 387,5 кг. (світовий рекорд), 2) Ізмаїр (Нім.) 362.5 кг. 3) Ваґнер (Нім.) 352,5 кг., 4) Ганґель (Австрія), 5) Кратковскі (Ам.), 6) Восш (Австрія).

Важка вага: 1) Менґер (Нім.) 410 кг. 2) Псенічка (Чех.) 402,5 кг. 3) Люгаер (Анг.), 5) Мохтар (Єгипет), 6) Земан (Австрія).

Копаний мяч.

Норвегія — Німеччина 2:0. „Олімпійська“ сензація: Німеччина готовилась до фіналу і зовсім несподівано спотикнулась на Норвегії. Програну німецької дружини оглядало 100.000 глядачів і сам канцлер Гітлер. Німецька дружина заломилась по перших воротах і грала дуже хаотично.

Італія — Японія 8:0. Теж несподіванка, бо ніхто не сподівався такої високої перемоги Італії.

СОКІЛЬСЬКІ СВЯТА В КРАЮ.

10-ЛІТТЯ СОКІЛЬСЬКОГО ГНІЗДА В КОМАРНІ.

До довгого ланцюга сокільських свят в краю долучилося ще одно звено — Комарно. Дня 26. VII. ц. р. відсвяткувало це гніздо 10-ліття своєї повоєнної сокільської праці. Сокільську централю репрезентував начальник С.-Б. побр. О. Вальчик.

Свято почалося звітом начальника побр. Ґелемея перед головою побр. Вигнанським, а цей з черги перед відпоручником С.-Б. До звіту стануло 5 гнізд з Комарна, Суд. Вишні, Гуменця, Якимчиць і відділ побратимів з СБ, разом 150 вправляючих. По піднесенню національних прапорів і відіграню сокільського гимну, почалася дефіляда, яку відобрав відпоручник СБ зі старшиною гнізда. Програма свята складалася з двох частин: руханкової і спортової. В першій, виведено вправи вільноруч побратимів „Будуймо“, вправи вільноруч посестер „Як цвітки“, вправи учасниць, вправи на поруччах і вправи на високому дручнику та доліжкові. Назагал усі вправи випали вдоволяюче, зокрема вправи вільноруч посестер і учасниць. Соколи зі Львова закінчили першу частину вправами на дручнику й доліжковими.

Другу частину програми виповнили легкоатлет. конкуренції, як біг на 100 м., гінці 4×100, скок у довжінь і вгору. Стартувало 30 змагунів.

100 м. — стартує 9. три передбіги; 1) Ковачок О. (СБ) — 12.8 сек., 2) Литвинський І. (Судова Вишня) — 13 сек., 3) Дашкевич (Комарно) — 13.1 сек.

Гінці 4×100. Стартує 4 дружини: СБ, Сокіл Суд. Вишня, Сокіл Комарно І. ІІ. Фінал виграв СБ в складі: Рольбах, Лобіщак, Ковачок, Вальчик; друге місце — Комарно І.: Кос М., Мисаковець Р., Карабин Я., Дашкевич В.

Скок угору — стартує 4-ох змагунів: 1) Ковачок О. (СБ) — 1.50, Рольбах (СБ) — 1.33, Мисаковець (Комарно) — 1.23.

Скок в довжінь — стартує 10 змагунів: 1) Ковачок О. (СБ) — 5.15, 2) Литвиновський І. (Суд. Вишня) — 5.12. 3) Мисаковець Р (Комарно — 4.83.

По святі відбулися сокільські вечерниці і роздача дипльомів змагунам, які здобули кращі осяги. Організація свята завдяки побр. др. В. Ленцеві справна. Орхестра комарнянського гнізда вивязалася зі свого нелегкого завдання зовсім добре.

О. В.

10-ЛІТТЯ СОКІЛЬСЬКОГО ГНІЗДА В РІЧЧАНАХ К. ГОРОДКА ЯГ.

В неділю 2. серпня відсвяткувало сокільське гніздо в Річчанах 10-ліття свого існування. На свято прибуло багато гостей із довколичних сіл і з Городка Ягайлонського, що хотіли побачити вислід десятилітньої праці.

Саме свято починається звітом начальника перед відпоручником С-Б побр. О. Ковачком, а відтак відбувається перегляд відділів. По перегляді підносять національний прапор і при звуках сокільського гимну відбувається дефіляда. По дефіляді виходять відділи до вправ вільноруч в такому порядку: побратими, посестри і учасники. Найкраще випали вправи вільноруч посестер „Як квітки“ і вправи учасників „В єдности сила“. Дуже гарне враження зробив відділ учасників під проводом учасника О. Ратушного. Це дуже точний і карний відділ. По вправах вільноруч, річчанські посестри виконують дуже гарно танок „Аркан“. При кінці львівські побратими показали доліжкові вправи і вправи на дручнику. Ці вправи викликали велике захоплення серед глядачів. У святі брали участь тільки соколи з Річчан і львівські соколи, які прибули під проводом побр. інж. Я. Блажітки.

О. К.

Вранці цього замітного дня стрінулись у модного золотаря на Рі де Ля Пе два молоді панове.

— Морісе, коханий кузене, що за несподіванка? Чи тета Юлія теж приїхала з тобою? Чому ти мене не повідомив?

— Я думав, що ти в Льондоні. Мама залишилась у Ціріху. Я тут сам... правду кажучи... у серцевих справах. Як тобі подобається цей годинничок на руку?

— Прегарний! А що ти скажеш на цей перстень?

— Можу тобі погратулювати доброго смаку. Маєш час? Маю стільки новинок для тебе!

— На жаль, Морісе, сьогодні не можу. Тепер мушу вертатись до банку, а ввечір маю побачення. Але завтра можемо зустрінутись.

— Знаменито! Поклич мене, я мешкаю у Ріца.

Оба заплатили за свої орудки, вийшли з крамниці і на найближчім розі попрощались.

По нецілих двох годинах складав Моріс у каварні бажання своїй приваблівій приятельці і вручив їй при цій нагоді елеґантне етуї. Розрадувана виняла Сізі з етуї прегарний плятиновий годинник і почала його запинати на лівій руці. І раптом Моріс зробив великі очі:

— Від кого маєш цей перстень?

— Це іменниновий дарунок мого брата, — відповіла легко збентежена дівчина.

— А-а, так! — і раптом прояснилось йому в голові.

— Що тобі, коханий? Чому ти так змінився? Чи тобі недобре?

— Алеж ні! Тільки я пригадав собі, що я маю ще одну важну справу полагодити і мушу негайно вийти.

Добрий настрій Сізі пропав без сліду. Збентежена пішла домів. Точно в 6-ій годині звився Рене з китицею червоних рож. Зігнувся до рук дівчини і скрикнув:

— Відки ти маєш цей дорогий годинник?

— Від мого шурина.

— О-о! Такий щедрий твій шурин? Знаєш, жди на мене за годину на лавці перед памятником Доде. Я маю дещо важного залагодити.

Розгорячкований молодий чоловік вбіг до голю готелю Ріца:

— Чи можу бачитись із паном Дюваль?

— Прошу дуже, він є тепер в їдальні.

— Морісе, вибач, не міг би ти мені сказати, кому дарував ти той годинник, що його сьогодні купив?

— Чому ні? — відповів цей — Думаю, що тій самій дамі, якій ти дав перстень.

Рене сплеснув руками.

— Отже — це ти є той шурин?

— А ти — брат?

Кузени стояли хвилину счудовані і раптом почали так сердечно реготатись, що гості з сусідніх столів оглядались за ними.

*

Занепокоєна Сізі вступила по дорозі до Івонни й обі сиділи на лавці перед памятником Доде. За чверть години надійшов Рене, вклонився і холодно заговорив:

— Вибачте, панно Сізі, але приїхав мій кузен Моріс Дюваль із Ціріху. Очевидно мушу бути йому товаришем. В найближчих днях їду з ним до Швайцарії, тому прошу приняти від мене побажання якнайкращих успіхів на будуче. Адіє!

Сізі звернулась люта до товаришки:

— Ти, із твоєю методою!

Івонна здвигнула раменами:

— Метода добра, але коли оба звеличники є кревняками, то мусіла провалитись.

Переклав Роман С—а

Троцький і Беля Кун у Мадриді.

ЛЬОНДОН, КАП. Спеціяльний кореспондент льондонського „Сандей Кронікл" повідомляє з Мадриду на основі вірогідних вісток, що між совітськими емісарами, які прибули до Мадриду, є Троцький і Беля Кун.

У Мадриді загально переконані, що на випадок перемоги уряду, залишиться при владі лише президент Азана, а всіх інших членів еспанського кабінету заступлять комуністи. Якби червона міліція та урядові війська перемогли, тоді комуністи без милосердя порозстрілюють усіх своїх політичних противників, якими заповнюють вязниці у Мадриді і Барсельові.

БОІ В АЛІКАНТЕ.

МАДРИД, 8. 8. ПАТ. Згідно з вістками, що тут наспіли, прийшло до сутичок у незахопленій ще громадянською війною провінції Аліканте. В Алькоі урядова міліція заатакувала касарні, в яких скрилися вищі старшини та прихильники правиці. Арештували 36 старшин, підозрілих у симпатіях для повстання. В сутичці згинули два майори, багато осіб було ранених.

УСПІХИ ПОВСТАНЦІВ В ПОЛУДНЕВІЙ ЕСПАНІІ.

БУРҐОС, 8. 8. ПАТ. Головна кватира повстанців у Бурґос оголосила такий комунікат: Вчора була менша активність на фронтах, ніж минулими днями, лише літаки бомбардували. На північнім фронті нові відділи повстанців заступили перетомлені в боях відділи. Такі самі пересунення у відділах урядових військ. Урядова артилерія обстрілювала повстанців назагал без успіху. На полудневім фронті ґен. Франко обняв команду над повстанчими військами, які почали наступ на Мадрид і звели два переможні бої під Бадахос і Сасерес. Битва під Бадахос була коротка. Повстанці відіпхнули урядові війська, взяли до неволі багато полонених. Цивільна гвардія у Бадахос перейшла до повстанців. У битві під Сасерес повстанці здобули багато зброї, між іншим панцирні самоходи і взяли до неволі багато полонених. До повстанців перейшло трьох летунів, які з двома літаками прилетіли з Ґетафе до Бурґос.

ЖАНДАРМИ ПОКИНУЛИ ПОВСТАНЦІВ.

ПАРИЖ, 8. 8. ПАТ. До Гендаю прийшло нині рано 27 жандармів з жінками та дітьми. Ці жандарми покинули повстанчі відділи заявляючи, що не хочуть боротися проти урядового війська.

КОМУНІКАЦІЯ З КАНАРІЙСЬКИМИ ОСТРОВАМИ ПЕРЕРВАНА.

ЛЬОНДОН, 8. 8. ПАТ. Із Капгавну повідомляють, що комунікація з Канарійськими островами, які є в руках повстанців, перервана. Кабель, щоправда, ненарушений, одначе нечинний. Зачувати, що населення виступило збройно проти повстанців і що на островах є загальний страйк робітників.

АЛЬЖЕСІРАС ГОРИТЬ.

ТАНЖЕР, 8. 8. ПАТ. Пасажири кораблів, які нині рано приїхали з Марсилії, а вночі перепливали через Ґібральтар оповідають, що Альжесірас горить. Місто бомбардувала вчора урядова фльота. Пасажири, які приїхали з Маляги, оповідають, що там сконцентровано 50.000 цивільної гвардії і „людової міліції". В пристані Маляґа стоїть німецький контрторпедовець „Люкс" і французький кружляк „Мейльбрез"

20.000 ПОВСТАНЦІВ — ГОТОВИХ ДО ВИЇЗДУ.

ЛІСАБОНА, 8. 8. ПАТ. „Діаріо де Лісбоа" приніс інтервю свого спец. кореспондента з ґен. Кейпо де Ляню. В інтервю цьому сказав ґенерал, що з Марока привезли досі 6.000 людей, а готових до виїзду є ще 20.000 людей.

ҐЕН. РИДЗ-СЬМІҐЛИ ПОІДЕ ДО ПАРИЖА.

В політичних колах у Варшаві розійшлася вістка, що після візити ґен. Ґамеліна, шефа французького ґенерального штабу у Варшаві, ґен. Ридз-Сьміґли виїде з кінцем вересня ц. р. до Парижа.

ТУРЕЦЬКИЙ ПОСОЛ КИДАЄ АДІС АБЕБУ.

РИМ, 8. 8. ПАТ. Згідно з вістками з Адіс Абеби турецький посол дістав приказ вернутися до Анкари й оставити в Адіс Абебі консулярного представника.

ЗАТРОІЛОСЬ 2.000 РОБІТНИКІВ.

ТОКІО, ПАТ. Аґ. Домеі звідомляє, що 2.000 докових робітників у Кавасакі затроілось після обіду у фабриці.

УДЕРЖАВЛЕННЯ ЦЕРКОВНИХ І МОНАСТИРСЬКИХ ДІБР.

МЕКСИК, ПАТ. Уряд оголосив розпорядок про удержавлення церковних і монастирських нерухомостей. Розпорядок дозволяє духовенству мати трохи землі для власного вжитку.

—o—

ЯПОНСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК ШПИГУНОМ.

ТОКІО, 8. 8. ПАТ. Відомого письменника і знавця совітських справ Оґтаке арештували нині рано під замітом шпигунства. У хвилині арештування Оґтаке намагався скінчити самогубством. Письменника арештували після візити в секретаря совітської амбасади.

о. О. ПРИСТАЙ. 73

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

38. ДУХ АМЕРИКАНСЬКОІ МОЛОДІ:

> Першим нашим обовязком супроти дітей є зробити їх веселими. Якщо не зробимо того, то скривдимо їх. Бо жияке інше добродійство не заступить їм радости.
>
> Букстон.

Дуже часто можна почути, як люди собі говорять, що чоловік на старі літа сходить на дитячий розум. Хоч я не був ще такий надто старий, щоб це можна було вже й про мене сказати, бо мав тоді „лише" 63 роки, проте трапилося й мені стати дитиною.

Було воно зимовою порою в 1926. році. Я йшов з листами на почту, щоб їх поручити. Був чомусь вельми пригноблений, хоч повинен був саме тоді бути веселий і бадьорий. Бо того дня я дістав повідомлення із скрахованого чи збанкротованого банку в Карнеґі, що цей банк[1]) виплачував своїм вкладникам-депозиторам одну десятину із тих їх грошей, що вони вложили. Я мав дістати щось понад 300 долярів.

В голові шуміло мені, хоч і не був біля водопаду Ніяґари. В очах темніло. Було достоту так, немов би я загорів чи зачадів. Якось заплентався я на почту. Віддав рекомадного листа з цертифікатом до банку в Карнеґі й вертався додому. Ще в аптиці мав щось купити для доньки. Переходив я попри гарний, великий будинок, обвішаний велитенськими сензаційними плякатами в яскравих барвах і мимоволі підніс очі та зупинився на хвилину.

Це був кінотеатр „Савой". На оголошенні стояло виразно написано: „Вступ для старших 10 центів, для дітей 5 ц." Дешево! — подумав я собі, неначе перед війною, коли то й для старих і для малих коштував вступ 5 центів. Бо в повоєнних часах було все подорожіло в Америці й білети до другорядного кіна коштували 25 ц., а до ліпших кін 50 ц. Виглядало воно тут, немов би назад вернулися старі добрі часи...

[1]) First National Bank

Витягнув я з кишені 10 центів, заплатив вступ й опинився у великій салі, де було всього трицять дітей. Цеж було щойно тричверти на другу, а початок був назначений аж в 2-ій годині. Я вибрав собі догідне місце для мох очей, сів, добре обмотав собі шалик на шиї, щоб не пізнати, що я „пріст", (священик)[2]) і ждав, міркуючи, чи бува не пошився я в дурні. А воно справді так виглядало...

До салі сунулася шнурком сама дітвора. Мені стало трохи „омкно".. Ніяково залишитись між дітьми, але й годі втікати, бо шкода шустки — десять центів, що витратив я на білет. Зрештою діти належать також до людського роду й цікаво побачити, яку фільму висвітлюватимуть для них, та як вони реаґуватимуть на неі. Поправив я ще ліпше шалик на шиї, щоб хтось не доглянув обойчика й не сказав, що старий „пріст" зсунувся з глуздів і зійшов на дитячий розум.

На салю ввійшло теж кілька старших осіб і мені було вже відрадніше. Я стежив за поведінкою майбутніх американських громадян, що з усіх боків входили на салю юрбою. Були між ними чорняві, напевно італійського, грецького або сирійського походження. Деякі були такі чорні, немов обмазані, а їх чорносмолисте волосся спліталося в таких густих і буйних кучерах, що вони живо нагадували мені баранців мого батька. Можна було додуматися, що ці кандидати на американських громадян належали до муринського народу. Маленькі американські негри! Були тут і круґлолиці, пузаті, з руденьким волоссям і з румяним обличчям, обсіяним веснівками. Це, очевидно, молоденькі ірляндці. Іх дуже легко пізнати по крепкій будові тіла, здорових обличчях, ясному, а часто й рудому волоссю і надиво поважнім ґаздівськім ході. Де-не-де показався хлопчик або дівчинка із скісними очима, жовтим обличчям і взагалі жовтою шкірою, з трохи перкатим і таки добре приплесканим носиком. Кожний вгадає, що це були малі японці або китайці. Не бракувало також семітських типів — нащадків Авраама, Ізаака і Якова, що зраджували себе загненим носиком, грубими устами, бистрими очима і розколиханими рухами цілого тіла.

(Далі буде)

[2]) В Америці священики рідко ходили до кіна, а навіть до театру мало показувалися, щоб не згіршити вірних. Така то була американська моральність, що священикові годі було без згіршення вірних закурити на вулиці або на придюдним місці папіроску чи циґару.

Еміґраційні справи.

СВОЯКИ ОСІБ ПОСЕЛЕНИХ У БРАЗИЛІЇ, ЩО ІДУТЬ НА ІХ ВІЗВАННЯ.

Часто трапляється, що особа (мужчина чи жінка), яка живе в Бразилії, визиває до себе з Польщі свою сестру разом з її чоловіком, себто шурином. З такого візвання користає покищо сам шурин і виїздить сам, а жінку лишає в старому краю, хоч вона саме має візвання від свояка чи своячки, що живе в Бразилії.

Тепер Еміґраційний Синдикат дістав з Бразилії повідомлення, що на випадок якби такий еміґрант приїхав сам до Бразилії, його задержить поліційна влада та негайно його відішле назад. Отже до транспорту Е. С. будуть від тепер приймати таких еміґрантів лише в тому випадку, коли їх жінки ідуть разом з ними.

ВІДІЗДИ ТРАСПОРТІВ ЕМІҐРАНТІВ ДО КАНАДИ І ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ У СЕРПНІ Ц. Р.

Корабельні лінії „Гдиня-Америка" організують транспорт до Канади і Злучених Держав А. П. на пароплаві „Косцюшко" дня 30. серпня ц. р. з Гдині.

Еміґранти, які ідуть до Канади, мають бути в Варшаві 24. серпня; ті, що ідуть до Злучених Держав Північної Америки дня 26. серпня ц. р.

„Косцюшко" причалить до Галіфаксу дня 8. вересня, до Ню Йорку 10. вересня ц. р. Корабельне Товариство Cunard White Star Limited організує транспорт з кінцем серпня ц. р.

Приїзд до Варшави устійнено на день 22. серпня, виїзд до Гдині на день 25. серпня, виїзд з Гдині кораблем „Варшава" на день 27. серпня, а відїзд кораблем „Аврапія" з Авру на день 4. вересня ц. р.

—o—

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Авдиція про Довбуша. В неділю дня 9. ц. м. передаватиме львівське радіо на цілу Польщу цікаву авдицію, яку виповнить „Довбушеве весілля". Це — драматичний малюнок, зложений молодим нашим письменником Вол. Ковальчуком (якраз видає свій твір про цього опришка „Лицар чорних гір"), до якого музичні рямці й інтерпретацію дав один з кращих львівських композиторів З. Ліпчинський. І творці і тема тієї авдиції повинні зацікавити українських радіослухачів, тим більше, що як подано у програмі, в основу музичної обрібки „Довбушевого весілля" ввійшли гуцульські пісні й гуцульська музика. Час авдиції 21.30—22.00.

— Наукові викопки на Гуцульщині. Заходом інституту праісторії львівського університету і Т-ва прихильників Гуцульщини вибирається 10. ц. м. на Гуцульщину наукова виправа, зложена з проф. Сулімірського і д-ра Смишка. Виправа їде в околиці Яблонова, пов. Коломия, де в місцевости Мишина вже торік відкопали кільканадцять курганів, що походять із часів мандрівки народів (IV. ст. по Хр.). Цьогорічні праці будуть продовженням торічних. Та частина краю, у відріжненні від терену львівського воєвідства, не є ще під праісторичним оглядом просліджена. Трохи більше на північ, бо в північній частині Надвірнянщини досліджував терени директор музею ім. Шевченка д-р Пастернак, одначе праісторія Гуцульщини відома тільки фрагментарично. Згадані вчені з інституту праісторії займалися раніше дослідами околиць Долини, але не знайшли нічого цікавого.

— Оплати у вищих школах. Міністерство освіти видало розпорядок про нові оплати у вищих школах на новий академічний рік. Студенти мають платити 10 зол. маніпуляційних коштів, за кожний предмет вступного кваліфікаційного іспиту по 10 зол. і 4 зол. за лікарські оглядини. Вписове для принятих 30 зол. Річна оплата на політехніці і ветеринарії означена на 230 зол., на університеті 200 зол., причому незаможні студенти, особливо діти державних урядовців, селян і військових можуть дістати полекші. Видилові ради признаватимуть відложення на 12 літ, від кінця академічного року числячи. Розпорядок обовязує від 1. вересня ц. р.

— Директором державного видавництва шкільних книжок у Львові, перенесеного з Варшави назад до Львова, після уступлення з цього становища б. віцеміністра Перацького, став ем. майор Помаранський. В останніх часах він був у державній цивільній службі.

— Пашпорти подешевіють. В найближчому часі оголосять новий пашпортовий закон, на основі якого загряничний пашпорт буде коштувати 30—40 зол., на два місяці подвійно і т. д. Безплатні пашпорти і зі зниженою оплатою будуть знесені.

— Бензина подешевіє. Хоч економічний комітет міністрів ухвалив знижку податку від бензини, досі бензина не подешевіла тому, що бензинові розливні мали ще значні засоби, оподатковані на основі попередніх норм. Нова ціна бензини обовязуватиме від 10. серпня ц. р.

— За протижидівські виступи. В Космачі пов. Надвірна арештовано Михайла Ґерина, Дмитра Гринишака, Івана Семенова й Ів. Зибильця під закидом протижидівських виступів. В останніх часах були випадки, що хтось вибив шиби у жидівських домах і палив цьогорічні земле плоди.

— За вбивство жінки. Військовий суд у Перемишлі розглядав справу вахмайстра Семйонтковського, обвинуваченого за вбивство жінки. Одної ночі в квітні ц. р. вона згинула в ліжку від кулі. Чоловік наробив крику й оповідав перед сусідами, що його жінка відобрала собі життя. Одначе секція тіла виказала докази проти Семйонтковського. Дальші доходження ствердили, що їхне співжиття було погане та що чоловік часто грозив жінці револьвером. Його арештували, а лікарі ствердили, що він психопат і має зменшену відповідальність. Під кінець слідства Семйонтковський признався до злочину. Суд засудив його на 6 літ вязниці.

— Розбудова електрівні в Кремянці. Міська рада м. Кремянця рішила призначити 90.000 зол. на розбудову міської електрівні, що має доставити електричну струю до Дубна. Крім того рішила затягнути позичку з інвестиційного фонду на будову електричної лінії з Кремянця до Дубна.

— Жертви грому. В Березівці біля Монастириськ грім убив Миколу Татарина, якого заскочила буря при накладанні конюшини на віз. Одночасно поразив жінку і сестру Татарина, що борються зі смертю. Грім сплив по залізних вилах, якими Татарин накладав конюшину.

— Краєва хроніка. В Турці відкрили новий міст на ріці Стрий, довгий на 46 метрів. — В Завою пов. Калуш арештували за грошеві зловживання Йоселя Вольфрама, директора державного тартаку. — В Калуші застрілився емеритований урядовець маґістрату М. Володчук. — У Волі Висоцькій (Жовківщина) згоріли будинки Федя Гузара. Вогонь спричинив 8-літній Михайло Гриців, що бавився сірниками. — У Нагірцях, пов. Жовква вдушилася 7-місячна дочка Михайла Яха, яку мати оставила на ліжку; дитина зачепилася завязаною на шиї хусткою, а спадаючи вдушилася.

— Згоріла лазня. В жидівській лазні в Монастириськах вибухла грізна пожежа, що знищила будинок з уладженням на шкоду 3.000 зол. Перед кількома днями згорів від грому дім Михайла Старика. Втрата коло 1.000 зол.

— З Польщі. Окружний суд у Познані засудив на півтора року вязниці Фанні Ґешвінд за те, що хотіла перевезти за границю чек на суму 1.030 долярів і 100 долярів готівкою. — У Варшаві шириться червінка.

— Наукові зїзди і конґреси. В Оксфорді розпочався міжнародній педаґоґічний конґрес Монтесорі. — В Берліні відбудеться в днях 11—22 ц. м. міжнародній отолярингольоґічний конґрес, на який вибираються теж українські й польські делеґати. — В днях 16—29 ц. м. буде радити в Софії зїзд славянських географів і етнографів. Чи хто з українців туди вибирається не знати, відомо тільки, що до Софії поїде кількадесять польських професорів. — В Копенгазі відбудеться в часі 10—15 ц. м. міжнародній конґрес досвідової цитольоґії (науки про живинну клітину). — В Марієнбаді відбудеться в часі від 16 до 19 вересня ц. р. зїзд, присвячений синтетичним досвідам життевих справ. У зїзді возьмуть участь визначні лікарі, біологи, фільософи і психольоґи. — У Відні відбудеться в днях 8—15 ц. м. міжнародний конґрес есперантистів.

— Палестина дістала 15.000 жидів за півроку. Д-р Ізраель Ґольдман, предсідник злученої компанії для Палестини, оголошує звіт із жидівської іміграції в Палестину за перший піврік 1936 р., а властиво від 1 січня до 1 травня 1936 р. Звіт каже, що в тому часі прибуло в Палестину 14.707 жидів із цілого світу. За перші чотири місяці прибули з Німеччини 764 жиди, а всіх жидів з Німеччини виїхало в тому часі 1.724. Між тими, що прибули в Палестину, було 3.945 звичайних робітників, 4.632 були свояки тих, що вже передтим прибули в Палестину; 3.991 записали себе як капіталісти, 331 як ремісники, 501 як рабіни, а 621 як студенти.

— Відкрили останки старинного міста. На піскуватій пустині в стейті Небраска в північній Америці відкрили руїни старинного міста, подібного до Вавилону, але вчетверо більшого від славної столиці Асирії. Руїни займають простір 4 милі завдовжки і півтора милі завширшки. Місто істнувало ще тому 4.000 літ. Археольоґи знайшли в руїнах камінні ножі, вози з невипаленої глини і горшки з фасолею і збіжем. Американський уряд висилає експедицію, що має розслідити прастаре місто на пустині.

—o—

Всячина.

СМЕРТЬ ВІД ВЛАСНОГО ВИНАХОДУ.

Міський урядовець у Сао Паольо займався залюбки поза урядовими годинами хемічними і фізич. дослідами. Він збудував апарат, що мав, на підставі його обчислень, помогти йому перейти ріку чи став і вдержатись весь час на поверхні води. Він звірився про свій винахід перед фаховим інжиніром і цей звернув увагу, що тягар апарату є такий великий, що мусить на підставі фізичних правил затонути у воді. Аматор-винахідник не дав себе переконати і рішився сам за собі випробувати „епохальний" винахід. Одначе тягар апарату потягнув його до води і безталанний винахідчик утопився.

ХТО ПЕРШИЙ НОСИВ ШОВКОВІ ПАНЧОХИ.

Льондонські часописи подають, що англійські учені й історики ведуть тепер дискусію, хто перший і де почав носити шовкові панчохи. До XVI. ст. носили в Европі тільки полотняні і вовняні панчохи. Навіть королі й княгині не знали іншого прикриття ніг. Першим англійським королем, що почав носити шовкові панчохи, був Генрих VIII., що дістав їх як дарунок від якогось еспанського князя. Одначе пані англійського королівського двору далі носили вовняні панчохи аж до часів Єлисавети, доньки Генриха VIII., яка впровадила до двірської моди шовкові панчохи. Історики з Троє, головного міста продукції панчох у Франції подають, що саме цього року минуло 400 літ від часу, коли „відкрили" шовкові панчохи. Панчохові промисловці з Троє рішили уладити цього року з цієї нагоди величаве „панчохове свято". Головною атракцією цього свята буде дефіляда, на якій буде представлений розвиток шовкових панчіх за останніх чотириста літ.

З кіна.

КІНО „ХИМЕРА“: „КОХАННЯ ДЛЯ НОВИКІВ“.

Молода дівчина танцює в кабареті. Саме тоді там убивають когось. Вона в остраху, щоб поліція не взяла її на допит утікає з міста, хоч зовсім невинна. Попадає до малого містечка, де істнує великий університет. Випадково беруть її під свою опіку два студенти, сини багатих батьків. Тому, що поліція шукає за дівчиною скрізь, її присутність у домі студентів доводить до неприємних конфліктів. Кримінальна історія перемінюється у звичайну фарсу.

КІНО „ПАЛЯС“: „АРХИЛЬОКАЙ“; „РУКИ НА СТОЛІ“.

Перша з цих фільм історія англійського льокая, якого його пан, льорд, програв у карти і мусів його відступити свому зовсім випадково знайомому, звичайному фармерові з Тексасу. Той фармер приїхав до Парижа забавитись, а його жінка хотіла надати йому европейської політури. Саме для такої політури був потрібний льокай, вихований з діда-прадіда для цієї професії, у постійних взаєминах з аристократією. Приїхавши на дикі американські степи між ковбоїв, він довго не може зрозуміти, що люди не признають тут ніяких товариських „манер“ і вважають усіх за рівних. У його душі наступає перелім. Фільма повна гумору, з незвичайно веселими сценами. Головну ролю грає славний англійський актор Чарльз Ляфтон, — цим разом відтворює тип не жорстокий, а веселий.

Друга фільма „Руки на столі“ це історія гарної, бідної манікюрістки, що мріє про „добру партію“ з якимсь міліонером і молодого гарного вітрогона, що теж хотів би зробити так само карієру. Легка, погідна комедія з геппі-ендом.

ДИВОГЛЯДИ.

САРАНЧА—ПОГНІЙ.

Найбільшим нещастям і прокляттям селян є крім посухи і повені — саранча. А ось тепер подають із Йоганісбурґу вістку, що завдяки саранчі мають там преґарні жнива. В минулім році навістила околиці Йоганісбурґу жахлива маса сарани. Цілі жнива пропали. Селяни винищували вогнем величезні маси саранчі. Знищені поля мусіли вони знову орати і засівати. Аж тепер виявилося, що нежива саранча є знаменитим погноєм і цьогорічних жнив відбили собі йоганісбурські рільники минулорічні страти утроє.

НАЙБІЛЬШИЙ МІСТ СВІТА.

Найбільшим мостом світа є міст із Сан-Франціско до Окленду. Він довгий на 13.27 км; працювало над його будовою 6.500 робітників і коштував він 77 міл. долярів. З обох сторін моста стоять сталеві башти, високі на 214 м. За годину може переїхати мостом 360.000 авт.

Успіхи на фронті залежні від справности запілля. Постійно підпомагайте матеріяльно Рідну Школу — тоді рідношкільний фронт буде сильний!

Спорт.

УКРАЇНА — ҐІРКА.

Сьогодні відбудуться в год. 5-ій попол. на грищі Чорних цікаві товариські змагання станиславівської Ґірки, під цю пору — найсильнішої дружини в Станиславові, а другої в цілій окрузі. Ці змагання заповідаються дуже цікаво, бо буде це генеральна проба перед мистецтвами Окружної Ліґи.

Попередять неменше цікаві змагання України II. з новою українською Ц-клясовою дружиною „Степ“. Початок: год. 3. попол.

РОГАТИН. УСК ЛИСОНЯ (БЕРЕЖАНИ) — СТШЕЛЄЦ (РОГАТИН) 6:2).

Лисоня перемогла заслужено рутинованого противника, хоч виступила до цих змагань в ослабленім складі.

ЗА ВХІД ДО ЧЕСЬКОЇ ЛІҐИ.

ПРАГА. **Вікторія Жіжков — Меркур Шенберг 3:1.**

По цих змаганнях Вікторія Жіжков закріпила себе на першому місці, маючи 8 гор і 15 пунктів, перед Батьою Злін з 8 п. і Русею з 7-и пунктами і 6 грами.

В неділю 9. серпня ц. р. „Русь“ виїздить до Градец Кральове на змагання з дружиною С. К. Градец Кральове.

Останні змагання 16. серпня ц. р. розіграє „Русь“ на своєму грищі в Ужгороді з С. К. Батя Злін. Слід сподіватися, що „Русь“ доложить усіх зусиль, щоб виграти змагання з обома цими дружинами і ввійти до чеської ліґи.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Остап Грицай: ЩУРОЛОВ З ГАМЕЛЬН, давний переказ. Ілюстрації Віктора Цимбала. Львів 1936. Накладом В-ва „Світ Дитини“. Стор. 40, ф. 8°.

Леся Буковинка: ВНУТРІШНЯ УКРАЇНСЬКА ПОЛІТИКА. Чернівці 1936. Накладом „Жіночих Справ“. Стор. 24, ф. 16°.

Уляна Кравченко: СПОГАДИ УЧИТЕЛЬКИ. Коломия 1936. Накладом „Загальної Книгозбірні“. Стор. 31, ф. 16°.

Дмитро Николишин: ІРОД ВЕЛИКИЙ, історична драма. Коломия 1936. Накладом „Загальної Книгозбірні“. Стор. 112, ф. 16°.

о. М. Каровець ЧСВВ.: ВЕЛИКА РЕФОРМА ЧИНА СВ. ВАСИЛІЯ В. 1882 Р. Частина третя. Друкарня оо. Василіян у Жовкві. В-во ЧСВВ. в Жовкві 1936. Стор. 516 + 18, ф. 8°.

Богдан Галайчук: КАРТЕЛІ. Відбитка з „Кооперативної Республики“ за травень і червень 1936. Львів, 1936. Стор. 16, ф. 8°.

Інж. Юрій Крохмалюк: ВОЄННИЙ ШЛЯХ САГАЙДАЧНОГО НА МОСКВУ 1618 р. (Стратегічно-тактична студія). Львів 1936. Стор. 24, ф. 8°.

ЖУРНАЛИ.

ВІСТИ З ЛУГУ, письмо присвячене Луговим справам, просвіті і науці. Львів, червень-липень 1936. Р. XI. Ч. 6-7. Зміст: Лугове Свято в 10-ліття смерти Головного Отамана Військ України Симона Петлюри у Львові. — Головний Отаман Симон Петлюра. — Лугова пісня. — Обіжники, квестіонарі, рахунки. — Улаштуйте свята в 10-ліття смерти Головного Отамана Симона Петлюри. — Присилайте фотографічні знимки Вашого Лугу. — З листів до Редакції. — З життя Лугової Організації. — Посмертна згадка.

СВІТ ДИТИНИ. Львів, серпень 1936. Ч. 8.

НОТИ.

РОЗВИВАЙМО СТЯГ ВЕСЕЛО. Мішаний хор, слова У. Кравченко, музика Я. Ярославенка. Стор. 3. Музична накладня „Торбан“ у Львові ч. 280.

СОНЦЕ ГЛЯНУЛО ЗЗА ХМАР. Мішаний хор, слова У. Кравченко, музика Я. Ярославенка. Музична накладня „Торбан“ у Львові. Ч. 280. Ціна за оба випуски 1 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Заболотів:
9. VIII. Ой не ходи Грицю.

Тулуків:
9. VIII. попол. Запорожець за Дунаєм в ролі Карася І. Рубчак.

Заболотів:
10. VIII. Муж двох жінок.
Зі Заболотова їде театр до Снятина.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.
9. VIII. Яблонів.
10. VIII. Коломия.

Великий Театр:

Вівторок, 11. VIII. год. 8. веч. „Пані президентова“, фарса Генекена й Вебера.

Театр Ріжнородностей:

Понеділок, 10. VIII. год. 8. веч. „Малощо не пошлюбна ніч“.
Вівторок, 11. VIII. год. 8. веч. „Малощо не пошлюбна ніч“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Князь Воронцов“ із Бриґідою Гельм.
АТЛЯНТИК: „Соната“ з Е. Лянді та Й. Шільдкравт, „Божевільний цар“.
ВАНДА: „Наше сонічко“, „Тайна експресу ч. 6“.
ҐРАЖИНА: „Мельодія великого міста“, „Тайни Пераку“.
КАСІНО: „Візьми моє серце“ з Джітою Альпар, „Кіднапери“.
КОПЕРНИК: 1. „Адіє“, 2. „Малі герої“.
МАРУСЕНЬКА: 1. „Адіє“, 2. „Малі герої“.
МЕТРО: „Тепер і завсіди“ з Шерлі Темпль, комедія „Не грай у бріджа“.
МІРАЖ: „Те, що люблять мужчини“, „Не мала баба клопоту“.
МУЗА: нечинне з причини реконструкції.
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Архильокай“, „Руки на столі“.
ПАН: „Кохаю всі жінки“ з Кепурою.
РАЙ: „Амок“.
СВІТ: „Наскок на Конґо“.
СТИЛЕВЕ: „Без назвища“, ревія „Олімпіяда весельчаків“.
ТОН: „Шанґгай“ і „Жінка двох чоловіків“.
УТІХА: „Кабінет воскових фіґур“ і ревія.
ХИМЕРА: „Кохання для початкуючих“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)

Баварія.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 9. серпня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Симф. концерт 13.00 Розр. музика, 20.35 Зальцбурський фестіваль: Релігійна музика, сопр., альт, тенор, бас, органи, **Братислава** (298,5) 22.35 Нар. пісні циг. орх., **Кошиці** (259,1) 18.25 Сп. ресіталь, **Прага** (470,2) 7.00, 9.45, 11.00, 12.25, 20.45 Концерт, **Париж** (1648) 13.45 Концерт орх. 19.30 Вок. концерт, **Білгород** (437,3) 13.00 Пісоньки, 22.30 Орх. концерт, **Берлін** (356,7) 9.00, 10.00 Музика, 14.00 Барвна китиця мельодій, 18.00 Квартет, 10.00 Нар. музика, 20.00 „Пімста лилика“ оп. І. Штравса, **Кенігсвустергавзен** (1571) 8.00 Безжурний поранок — солісти, 15.00 Військ. орх., 20.00 музика, **Будапешт** (549,5) 12.30, 17.00 Концерт, 15.50, 21.30 Циг. музика, 18.30 Ресіталь на флеті, 22.40 Форт. ресіталь, **Мілано** (368,6) 12.20 Камер. музика, 17.00 Орх. концерт, 21.40 Симф. концерт, Анцельоті сопр., **Рим** (420,8) 13.00 Розр. програма, 20.45 „Сесилія“ оп. Рефічія.

Понеділок, 10. серпня 1936.

ВІДЕНЬ (506,8 16.50 Спів, Ангергольцер сопран, 17.30 Арії та пісні, Рідль альт, 19.10 Сільське весілля у Зальцкамерґуті, 20.00 Вес. авдиція, 21.20 Симф. концерт, БРНО (325,4) 18.20 Моцартові пісні у виконанні Столейдової, 21.20 Форт. твори Ліста, КОШИЦІ (259,1) 18.30 Сп. ресіталь Бородін-Черкавської, ПРАГА (470,2) 16.10, 19.35 Концерт, 18.20 Пісні Річа, ПАРИЖ (1648) 11.00, 12.15, 13.00 Легка музика, 20.00 Вок. концерт, БІЛГОРОД (437,3) 12.00 Популярні мельодії, 17.20, 19.50 Пісоньки, БЕРЛІН (356,7) 8.00 Нар. музика, пісоньки, 10.00, 11.30, 15.00, 16.30, 20.20 Музика, спів, 16.00 Солісти, два фортепіяни, КЕНІҐСВУСТЕРҐАВЗЕН (1571) 14.00 Музика, 23.00 Німецькі нар. пісні, БУДАПЕШТ (549,5) 12.05, Концерт вок. квартету, 17.00 Мад. пісні в супроводі циг. орх., 18.00 Форт. ресіталь, 20.35 Орх. концерт, МІЛЯНО (368,6) 11.30 Популярна музика, 13.20 Камер. музика, 20.45 „Сесилія“ оп. Рефічія, РИМ (420,8) 19.20 Легка музика. 20.40 Камер. музика.

Вівторок, 11. серпня 1936.

ВІДЕНЬ (506,8) 12.00 Концерт, 17.20 Солісти, Шрот сопр., Івіч тенор, 19.05 Зальцбурґський фестіваль „Кореджідор“ оп. Вольфа, 22.30 Концерт: Австр. композитори, ПРАГА (470,2) 16.10 Танк. музика, 18.15 Гумор. твори Брандля, спів, 19.10 Військ. орх., 21.05 Камер. твори Бетовена, ПАРИЖ (1648) 11.00, 12.15, 13.00 Легка музика, 20.00 Спів, форт., 20.45 „Ля Газет де Монмартр“ вес. словно-муз. авд., **Білгород** (437,3) 17.20 **Скрипка**, 19.50 Оп. арії, 21.30 Пісоньки, БЕРЛІН (356,7) 9.00 Сопр., форт., скр., 14.00 Нар. мельодії, пісні, 17.00 Музика наших днів, КЕНІҐСВУСТЕРҐАВЗЕН (1571) 9.00 Музика, 20.10 Розр. концерт, орх., тенор, два форт., БУДАПЕШТ (549,5) 12.05 Орх. концерт, 17.30 Концерт сальон. орх., 22.00 Циг. орх., МІЛЯНО (368,6) 13.20, 17.15, 19.00 Музика, 20.40 Симф. концерт, РИМ (420,8) 17.15 Розр. музика, 22.15 Танкова музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя. 9. серпня 1936.

11.35 Театральна гутірка, 11.57 Сигнал часу, 12.03 „Відень — місто музики“ концерт. орх., сопран, форт; у перерві ок. год. 13.15 „Мобілізація в ц. к. Галичині перед світовою війною“ Вітвіна, 14.30 „Ріпак у малому господарстві“. „Обезпека плодів і худоби“, 15.00 Музика для села, 16.00 Польські думки в гр. пл., 16.20 Рекламовий концерт, 16.30 Репортаж із маршу кадрівки, 16.45 Репортаж із життя, 17.00 Концерт орхестри, спів, 19.00 Театр Уяви в Анґлії „Чоловік призначення“ Б. Шова, 19.50 Камер. концерт, 20.25 Що читати, 20.40 Політичний огляд, 21.00 „Візія бабуні“, старі мельодії, спів, форт., 21.30 Довбушове весілля, хор і гуцульська орхестра. 12.00 З Олімпіяди, 22.30 Спортові вістки, 22.35 Танкова музика в гр. пл., 23.00 Закінчення авдиції.

Понеділок, 10. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Суспільна гутірка, 12.8 Пучіні: Фантазія з оп. „Богема“, ґр. пл., 12.13 Полудневий денник, 12.23 Тисяча тактів музики, 14.30 Веселий муз. куток, ґр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.40 Для мол. дітей: У що будемо бавитися, 16.00 Орх. концерт, 16.45 Невідома гармонія таборів, 17.00 Пісні відсп. Лосакевич-Моліцька у супр. форт., 17.20 Музика в гр. пл., 17.50 На качки, 18.00 Ігн. Лілієн: 6 пісень до поеми Тувіма „Петро Плаксин“, 18.20 Давня історія, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Сальон. музика, 19.30 Спів у супр. форт., 20.00 Форт. твори Ліста, 20.30 На водах Полісся, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт орх., 22.00 Вістки з Олімпіяди, 22.30 Спортові вістки. 22.35 Твори на віолі д аморе. вик.

Іван Раковський; у перерві в год. 22.55 Останні вістки радіоденника, 23.00 Закінчення авдицій.

Вівторок, 11. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Суппе „Легка кавалерія", увертюра, гр. пл., 12.13 Полудневий денник, 12.23 Із ріжних країв, гр. пл., 14.30 Легка музика з гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Скринька П.К.О., 16.00 Розр. музика, вісоньки, 16.45 Іван Замойський і бій під Бичиною, 17.00 Концерт симф. орх., 17.50 Із обективом на лови, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Пригода з коровищею, оповідання для дітей, 18.15 Офенбах: попурі з оп. „Гарна Олена", гр. пл., 18.25 Динніська, світ спогадів Арт Гроттгера, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Розр. концерт, орх., мандоліністи, солісти, 20.30 Як я зазнайомився з Ніцше, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт камер. орх., віольончеля, 22.00 Вістки з Олімпіяди, 22.30 Спортові вістки, 22.35 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки радіоденника, 23.00 Закінчення авдицій.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.83—89.40, Дол. американські 5.32.50 — 5.29.50, Долари канад. 5.31 — 5.28, Фльорени голянд. 361.72 — 360.00, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.64 — 172.80, Фунти англ. 26.76 — 26.60, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.44, 118.60, Корони норв. 134.43—133.45, Кор. шв. 137.93—137.00, Ліри італ. 36—34, Марки фінл. 11.79—11.60, Марки нім. 143 — 139, Пезети еспан. не нотовані, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 152—147.

Акції.

Банк Польський 95,50, Островець серія 6 28, Стараховичі 32—32.50, Габербуш 40.50.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 62.75, 2. ем. 61.50, 4 прц. інвест. 2 ем. 72—72.50, 5 конв. 45.50, 6 дол. 60, 4 прем. дол. 47.25—47.50, 7 стаб 47—47.75.

Заставні листи.

5 прц. Гіпот. 47—49, 4 прц. Б. Гіпот. 41 і пів — 42, 4 прц. Б. Гіпот. 39—39.50, 4 і пів прц. ТКЗ. 40.50, 4 прц. ТКЗ. 38, 4 і пів прц. БГК. 62—65, 4 прц. БГК 60—65.

Долярівка 47—47.75, 1. ем. Прем. 61—62 2. ем. Прем. 60.50—61.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 8. серпня ц. р. кооперативам платив за: дьоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.35 зол.	
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.40	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням два значт	2.40	„
1 л. молока від 10. VII . . .	0·14	„
1 к. яєць	2.55	„

Тенденція на масло сильна, на молоко на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 8. VIII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, дьоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.90	„
Курки без остріг 1. кл.	0.90	„
Качки молоді, товсті 1. кл.	0.85	„

Ціни денні

Приймає птицю тільки першої кляси. Гірших сортів рішуче не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Ще один табор! Комісія виховних Осель і Мандрівок при українськім Краєвім Товаристві Охорони Дітей і Опіки над Молодю у Львові уладжує 10-денний **табор для працівників у Гуртках Доросту.** Табор відбудеться в часі від 25. серпня до 5. вересня 1936 р. у Старявї к. Хирова. Оплата за табор виносить зол. 12. Стація залізнича у місці. У таборі обовязує туристичний стрій. З собою треба взяти коц і простирало. Число місць ограничене. Зголошення слати на адресу: „Шлях Молоді" Львів, вул. Сикстуська ч. 46 до дня 15. серпня ц. р. До зголошення залучити посвідку дотеперішньої праці у Дорості і опінію котроїнебудь української культурно-освітньої установи.

На викуп Українського Городу „Сокола-Батька" зложила через Адм. „Діла" п. Юлія Федищич з Чернева 5.— зол.

Замісць квітів на могилу пок. Володимира Фроляся зложила на „Рідну Школу" зол. 10.— Марія Рубчак.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
1 „ „ на першій сторінці .	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07
слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	зол. 450—
„ „ 1/2	„ 250—
„ „ 1/4	„ 130—
„ „ 1/8	„ 70—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10